

Raport Non-financiar Consolidat al Transelectrica 2022

Declarația persoanelor responsabile

Informațiile prezentate în cadrul Raportului Non-financiar Consolidat aferent anului 2022, conceput în conformitate cu prevederile Directivei Europene 2014/95/UE transpusă în legislația românească prin Ordinul Ministerului Finanțelor Publice numărul 1938 din 17 august 2016, dar și cu respectarea Regulamentului privind taxonomia (UE) 2022/852, oferă o imagine corectă și conformă cu realitatea asupra aspectelor non-financiare, parte a activității desfășurate, cu impact în dezvoltarea și sustenabilitatea Grupului.

Prezentul raport prezintă doar elementele de noutate față de Raportul de Sustenabilitate 2021, elemente care reies din detalierea aspectelor non-financiare specifice filialelor analizate, Societatea Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale “OPCOM” SA, Societatea FORMENERG SA, Societatea pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport “Smart” SA și Societatea pentru Servicii de Telecomunicații și Tehnologia Informației în Rețele Electrice de Transport “TELETRANS” SA.

Directorat
Președinte
Ștefăniță
MUNTEANU

Membru
Florin Cristian
TĂTARU

Membru
Bogdan
TONCESCU

Membru
Cătălin Constantin
NADOLU

Cuprins

1. Prezentare generală	1
2. Descriere succintă a modelului de afaceri al entității	2
3. Descrierea politicilor adoptate pentru îndeplinirea obiectivelor societății.....	12
4. Sistemul de management al riscurilor	21
5. Indicatori-cheie de performanță nefinanciară relevanți pentru activitatea specifică.....	30
6. Sistemul de management al mediului	33
7. Aspecte sociale și de personal. Eliminarea discriminării și promovarea egalității de gen	37
8. Combaterea corupției și a dării de mită	41
9. Consecințele asupra schimbării climatice pe care le are activitatea societății și utilizarea bunurilor și serviciilor pe care aceasta le produce, cât și asupra angajamentelor sale în favoarea dezvoltării durabile, a luptei împotriva risipei alimentare și în favoarea luptei împotriva dicriminării și a promovării diversității	46
10. Glosar	49

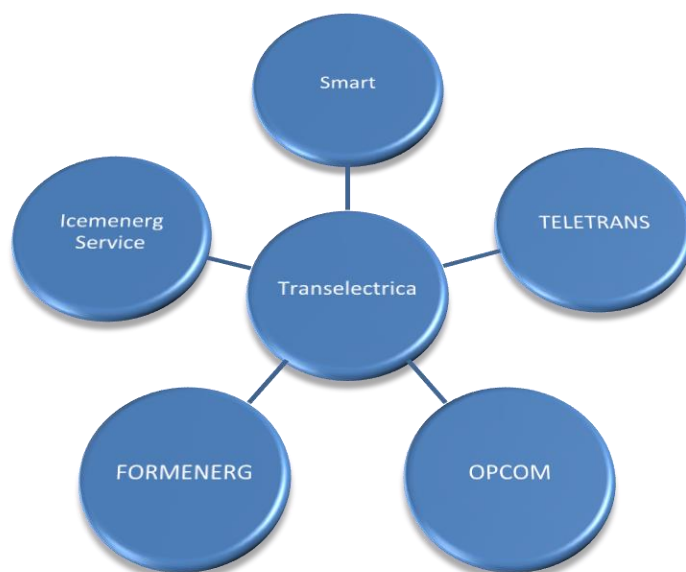
1. Prezentare generală

La data prezentului raport, Transelectrica are în componență cinci filiale, astfel:

- Societatea „Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale “OPCOM” SA (în continuare „OPCOM”);
- Societatea pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport ”SMART” SA (în continuare „SMART”);
- Societatea FORMENERG SA (în continuare „FORMENERG”);
- Societatea pentru Servicii de Telecomunicații și Tehnologia Informației în Rețele Electrice de Transport „TELETRANS SA (în continuare „TELETRANS”);
- Societatea ICEMENERG-SERVICE SA (în continuare „ICEMENERG-SERVICE”).

Doar patru dintre acestea (OPCOM, FORMENERG, SMART și TELETRANS) sunt incluse în raportul non-financiar consolidat al Grupului. Ca urmare a faptului că ICEMENERG SERVICE este în stare de faliment, societatea nu face obiectul prezentului raport, întrucât impactul său este considerat nesemnificativ, fiind omisă și din rapoartele anuale consolidate ale Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” SA (în continuare „Transelectrica”, „Compania”).

În consecință, exceptând secțiunea de prezentare, vor fi luate în considerare pentru următoarele puncte doar cele patru societăți importante din cadrul Grupului.

Trebuie menționat faptul că raportul non-financiar consolidat prezintă doar elemente de noutate față de Raportul de Sustenabilitate 2022, elemente care reies din detalierea aspectelor nefinanciare specifice filialelor OPCOM, SMART, TELETRANS și FORMENERG. În același timp, nivelul de detaliu al informațiilor oferite pentru fiecare societate în parte se află în relație de directă proporționalitate cu dimensiunea avută de activitățile întreprinse în legătură cu subiectul supus discuției.

• **OPCOM** a fost înființată în anul 2000, în baza Hotărârii de Guvern nr. 627/13.07.2000 *privind reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate - S.A.*, fiind o societate pe acțiuni, filială cu personalitate juridică a Transelectrica (Operatorul de transport și de sistem din România).

• **SMART** a fost înființată în anul 2001, prin Hotărârea de Guvern nr. 710/19.07. 2001 *privind înființarea filialei Societatea Comercială pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport S.C. „Smart” S.A. prin reorganizarea unor activități din cadrul Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” S.A.*

• **FORMENERG** a fost înființată prin Hotărârea AGA Transelectrica nr. 33/19.11.2001, prin externalizarea activității Sucursalei de Formare și Perfecționare a Personalului din Sectorul Energetic și are ca obiect principal de activitate asigurarea serviciilor de formare profesională, respectiv, inițierea, calificarea, perfecționarea, specializarea, recalificarea în diverse domenii. Ca obiect secundar de activitate, FORMENERG oferă servicii de cazare în hostelul propriu, care este autorizat de Autoritatea Națională pentru Turism la categoria 3 stele (***) prin Certificatul de Clasificare nr. 9596/6526 din 19.02.2018, atât pentru cursanții proprii, cât și pentru turiști, desfășurând relații contractuale cu diferiți beneficiari și agenții de turism.

• **TELETRANS** a fost înființată prin Hotărârea AGA Transelectrica nr. 13/04.12.2002 și îndeplinește funcția de operator de telecomunicații și tehnologia informației, asigurând servicii specifice pentru Transelectrica și pentru piața de telecomunicații.

TELETRANS are în componența sa un număr de 4 Agenții și 3 Centre, care sunt structuri fără personalitate juridică, a căror activitate este coordonată centralizat.

Societatea S.S.T.T.I.R.E.T. TELETRANS asigură servicii de monitorizare, operare, mentenanță a sistemelor IP (informatică de proces), TC și TI, instalări și puneri în funcțiune de echipamente, sisteme și programe, elaborare și dezvoltare software, asistență tehnică, consultanță, formare personal, elaborare studii și alte servicii în domeniul IP, TC și TI pentru S.S.T.T.I.R.E.T. TELETRANS și pentru piața liberalizată de telecomunicații din România.

Principalele categorii de servicii prestate sunt:

- servicii de informatică de proces, care constau în administrarea și mentenanța sistemelor de informatică de proces ale Companiei (culegere date prin RTU sau CCP, sistemul EMS/SCADA, teleprotecții, nodul ENTSO-E, piața de echilibrare); servicii de telecomunicații care deservește prioritar activitatea Operatorului de Sistem – Dispeceratul Energetic Național (transmisii de date aferente informaticii de proces, telefonie operativă) și asigură infrastructura de comunicații (date – voce), aferente activității manageriale a Transelectrica, precum și al altor sisteme informatice;
- servicii de tehnologia informației, care asigură întreaga gamă de servicii de administrare, mentenanță, securitate cibernetică, internet, networking, aferente tuturor sistemelor informatice care nu fac parte din categoria informaticii de proces.

• **ICEMENERG SERVICE**

În anul 2004, prin Hotărârea de Guvern nr. 2294/2004 *privind aprobarea transferului pachetului de acțiuni deținut de Societatea Comercială Filiala "Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice - ICEMENERG" - S.A. București la Societatea Comercială Filiala*

"ICEMENERG-SERVICE" - S.A. București către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" - S.A., s-a aprobat reorganizarea ICEMENERG SERVICE ca filială a Transelectrica, deținută integral de aceasta. În prezent, Societatea se află în stare de faliment.

2. Descriere succintă a modelului de afaceri al entității

SMART

SMART are ca principal obiect de activitate, conform codificării CAEN cod 3314, Repararea echipamentelor electrice.

Principala activitate desfășurată de societate este efectuarea de revizii și reparații la echipamentele primare din rețelele electrice, remedierea incidentelor la instalații electrice, prestări de servicii în domeniul energetic, microproducție de echipamente electrice.

Complementar, societatea poate desfășura și alte activități conexe pentru susținerea obiectului principal de activitate, în conformitate cu legislația în vigoare și cu statutul propriu, în condițiile funcționării în siguranță a Sistemului Energetic Național.

SMART are în componentă opt sedii secundare cu statut de sucursală, fără personalitate juridică.

SMART are organizat Serviciul Audit Intern, Compartimentul Control Financiar de Gestiune și Compartimentul Management Integrat Calitate, Mediu SSM - Control Managerial Intern.

Aceste servicii și compartimente au implementat controlul managerial intern al Societății. Controlul intern al SMART are rolul de a verifica conformitatea cu legislația în vigoare, aplicarea deciziilor luate de conducerea societății, buna funcționare a activității interne a societății, fiabilitatea informațiilor financiare, eficacitatea operațiunilor societății, utilizarea eficientă a resurselor, prevenirea și controlul riscurilor de a nu se atinge obiectivele fixate. Controlul intern cuprinde o definiție clară a responsabilităților, resurselor și proceduri adecvate, modalități și sisteme de informare, instrumente și practici corespunzătoare, precum și difuzarea internă de informații pertinente fiabile, a căror cunoaștere permite fiecăruia să-și exercite responsabilitățile.

SMART are proiectat, documentat și implementat un Sistem Integrat de Management al calității, mediului, securității și sănătății în muncă în conformitate cu cerințele următoarelor standarde de referință:

- ISO 9001:2015 „Sisteme de management al calității. Cerințe” - pentru calitate;
- ISO 14001:2015 „Sisteme de management de mediu. Specificații și ghid de utilizare” - pentru mediu;
- OHSAS 18001:2007 „Sisteme de management al sănătății și securității ocupaționale” - pentru securitatea muncii.

Sistemul de Management Integrat calitate-mediu-securitate și sănătate în muncă este certificat de către SRAC și IQNet având **certIFICATELE nr.1111/21.12.2017 pentru ISO 9001:2015, nr. 112/21.12.2017 pentru ISO 14001:2015 și nr.139/21.12.2017 pentru OHSAS 18001:2007**, valabile până la data de 21.12.2020, cu supravegheri anuale. Prin sistemul integrat de management, societatea garantează clienților că serviciile prestate sunt cel puțin conforme cu cerințele specificate.

De asemenea, SMART a obținut autorizarea din partea **CNCAN**, pentru sistemul de management al calității în domeniul nuclear și anume: **Autorizația nr. 19-045 pentru**

furnizare de servicii destinate instalațiilor nucleare, valabilă până la data de 03.11.2021 conform Ordinului președintelui CNCAN nr. 65, 66, 71, 72/2003.

SMART este **atestată** de către **Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei** pentru următoarele tipuri de lucrări:

- **A3** - încercări de echipamente și instalații electrice în vederea certificării conformității tehnice a centralelor electrice în raport cu normele tehnice aplicabile:
 - Atestat nr. 15264/4.11.2019 valabil pe termen nelimitat cu vizele de rigoare.
- **D1** - proiectare de linii electrice aeriene și subterane cu orice tensiuni nominale standardizate:
 - Atestat nr. 15265/4.11.2019 valabil pe termen nelimitat cu vizele de rigoare.
- **D2** - executare de linii electrice aeriene și subterane cu orice tensiuni nominale standardizate:
 - Atestat nr. 15266/4.11.2019 valabil pe termen nelimitat cu vizele de rigoare.
- **E1** - proiectare de posturi de transformare, stații electrice și de instalații aparținând părții electrice a centralelor cu orice tensiuni nominale standardizate:
 - Atestat nr. 15267/4.11.2019 valabil pe termen nelimitat cu vizele de rigoare.
- **E2** - executare de posturi de transformare, stații electrice și de lucrări la partea electrică a centralelor cu orice tensiuni nominale standardizate:
 - Atestat nr. 15268/4.11.2019 valabil pe termen nelimitat cu vizele de rigoare.

SMART deține un laborator de încercări de tip multi-site, acreditat RENAR. Sunt acreditate un număr de 78 încercări electrice și de analize fizico-chimice ale materialelor electroizolante.

Societatea deține și autorizații emise de **MAI-IGSU** pentru următoarele activități:

- **instalare și întreținere a sistemelor și instalațiilor de limitare și stingere a incendiilor, cu excepția celor care conțin anumite gaze fluorurate cu efect de seră**, autorizația nr.5501/08.02.2016 acordată pe o perioadă nedeterminată;
- **instalare și întreținere a sistemelor și instalațiilor de semnalizare, alarmare și alertare în caz de incendiu**, autorizația nr.5502/08.02.2016 cu valabilitate nedeterminată;
- **proiectarea sistemelor și instalațiilor de semnalizare, alarmare și alertare în caz de incendiu**, autorizația nr.6599/10.01.2017 cu valabilitate nedeterminată;
- **proiectarea sistemelor și instalațiilor de limitare și stingere a incendiilor**, autorizația nr.7087/08.06.2017 acordată pe o perioadă nedeterminată.

Obiectivul prioritar și preocuparea permanentă a fiecărui angajat este satisfacerea cerințelor și așteptărilor clienților, executând lucrări în condiții de calitate, siguranță, promptitudine, eficiență, protejare a mediului înconjurător și asigurare a securității și sănătății în muncă a personalului, atât pentru a păstra încrederea clienților actuali cât și pentru a câștiga potențiali clienți.

SMART a fost înființată cu scopul realizării serviciilor de întreținere și reparații a instalațiilor Transelectrica.

În perioadele de minim de activitate pentru mentenanță minoră, resursele trebuie redistribuite cât mai flexibil către alte activități și contracte, cu scopul de a optimiza gradul de utilizare a resurselor și reducerea costurilor fixe.

SMART trebuie să asigure cu prioritate resursele necesare pentru activitatea de mentenanță a RET, potrivit misiunii stabilite la înființarea Societății. În acest context, este important de subliniat că activitatea contractată suplimentar, pentru acoperirea cât mai bună

a resurselor disponibile, aduce la rândul ei o serie de restricții în alocarea resurselor. Activitatea suplimentară a societății trebuie desfășurată astfel încât resursele disponibile alocate să nu afecteze activitatea de bază.

Gradul de utilizare al resurselor distribuite în diverse puncte de lucru este diferit, funcție de condițiile specifice ale RET în zona respectivă.

Volumul activităților care reclamă retrageri din exploatare în RET este limitat de respectarea condițiilor de siguranță specifice SEN. Astfel, condiția de asigurare cu prioritate a resurselor necesare pentru mentenanță minoră a RET poate fi mai ușor îndeplinită dacă majoritatea activităților complementare se desfășoară tot în RET.

La 31 decembrie 2022, acțiunile de la nr. 1 la nr. 3.852.860, respectiv 100% din acțiuni sunt deținute de către acționarul unic Transelectrica, cu sediul în București, B-dul Ghe. Magheru, nr. 33, Sector 1, înregistrată la Registrul Comerțului sub numărul J40/8060/2000, CUI 13328043.

FORMENERG

FORMENERG este principalul furnizor de formare profesională pentru domeniul energetic din România, cu o experiență de 50 de ani în acest domeniu de activitate, care însă și-a extins în ultimii ani atât portofoliul de clienți, cât și gama de servicii, oferind în prezent pentru cca 400 de cursanți anual, peste 300 de cursuri în domenii variate: MBA, management, marketing, finanțe, contabilitate, legislație, informatică, calitate, mediu, sănătate și securitate ocupațională, construcții, strategie energetică, comunicație, resurse umane, limbi străine, fonduri europene, achiziții publice, cursuri tehnice, cursuri specifice sectorului energetic.

Obiectul principal de activitate al FORMENERG îl constituie prestarea de servicii de formare profesională, respectiv, inițierea, calificarea, perfecționarea, specializarea, recalificarea în diverse domenii.

Ca obiect secundar de activitate, FORMENERG oferă servicii de cazare în hostelul propriu, care este autorizat de Autoritatea Națională pentru Turism la categoria 3 stele (***) prin Certificatul de Clasificare nr.9596/6526 din 19.02.2018, atât pentru cursanții proprii, cât și pentru turiști, desfășurând relații contractuale cu diferiți beneficiari și agenții de turism.

La nivelul anului 2022, coordonatele principale ale activității FORMENERG au constat în:

- derularea activității de instruire;
- lansarea de cursuri noi;
- autorizarea/reautorizarea cursurilor;
- participarea la licitații ce au ca obiect formarea profesională;
- îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a societății;
- rebranding Hostel FORMENERG transformat în Hotel TINERETULUI 3 stele;
- închirierea sălilor de curs și a altor spații.

În cadrul activității de instruire, produsul oferit (item-ul, așa cum apare în literatura de marketing) este reprezentat de cursul de instruire.

FORMENERG propune trei tipuri de programe de formare, fiecare cu specificul său care pot fi susținute individual sau integrat (blended learning).

Cursul poate îmbrăca diferite forme (teoretice, practice, mixte) sau tipuri (calificare, specializare, perfecționare) și se poate derula atât on-line (platforma Zoom, platforma Microsoft Teams), cât și cu prezența la sala de curs (la sediul FORMENERG, la sediul beneficiarului sau în alte locații).

Cursurile prezentate pe domenii în Oferta de servicii FORMENERG sunt propuse atât de lectorii interni ai Societății, cât și de lectorii atrași, cadre universitare sau practicieni din diverse domenii.

De asemenea, se urmăresc zilnic ofertele privind achiziția de servicii de formare profesională, apărute pe site-ul SEAP și pe site-urile proprii ale firmelor potențiali clienți.

Punând clientul pe primul plan și cunoscut fiind faptul că FORMENERG oferă clienților atât servicii de instruire cât și de cazare, FORMENERG investește în mod constant în menținerea și îmbunătățirea bazei-materiale prin lucrări de modernizare a infrastructurii existente (hotel, săli de curs, birouri, grupuri sanitare etc.).

La nivelul anului 2022, printr-un amplu proces de rebranding al serviciilor de cazare oferite, FORMENERG a câștigat capital de imagine, investind în dezvoltarea infrastructurii hostelului și aducerea acestuia la categoria de Hotel 3 stele.

Astfel, plusvaloarea adusă de calitatea serviciilor oferite de noul Hotel TINERETULUI, se regăsește atât în creșterea gradului de satisfacție a clienților, cât și în creșterea gradului de satisfacție a angajaților.

Serviciile de cazare pot fi accesate direct sau telefonic la recepția hostelului non-stop sau prin sisteme online de rezervări pe care societatea își promovează aceste servicii (Booking.com, Travelro.ro, Travelminit.ro etc.).

De asemenea, FORMENERG are implementat propriul sistem Inbooking prin care clienții pot rezerva servicii de cazare.

Un alt serviciu oferit clienților este reprezentat de închirierea sălilor de curs. Acest serviciu se promovează permanent pe site-ul www.formenerg.ro. Beneficiarii sălilor de curs sunt clienți fideli, clienți noi sau clienți achiziționați în urma participării la licitații.

Strategia europeană privind ocuparea forței de muncă stabilește ca țintă: în Uniunea Europeană rata medie de participare la învățarea pe întreg parcursul vieții să fie de cel puțin 12,5% din populația adultă în vârstă de muncă (grupa de vârstă 24 – 64 ani).

Piața de formare profesională este principalul factor de influență al veniturilor unei organizații. România are multe paradoxuri, unul dintre ele fiind acela că deși există foarte multe programe de formare profesională, seminarii, workshop-uri organizate și foarte multe diplome acordate, numărul profesioniștilor care confirmă valoarea generată de aceste traininguri este foarte mic, iar gradul de competențe obținute de aceștia este mult sub nivelul dorit. În urma unor analize efectuate asupra rezultatelor efective din mediul de afaceri privitoare la calitatea oamenilor recrutați, reies diferențe semnificative între estimări și rezultate în ceea ce privește valoarea adăugată generată de oamenii specializați în diferite domenii de activitate.

Portofoliul de clienți ai FORMENERG cuprinde peste 300 de instituții și societăți comerciale, atât din sectorul energetic, cât și din alte sectoare ale economiei naționale. În general, FORMENERG se adresează clienților instituționali, care, pe baza unui buget anual de instruire își trimit proprii angajați la programe de formare profesională. Clienții cei mai importanți sunt: companii naționale (Hidroelectrica, Romgaz, Transgaz, Electrica, Transelectrica și filialele sale, A.N.R.E.); ministere (Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor, Ministerul Transporturilor, MDRAP etc.); instituții publice (Consilii Județene, Prefecturi și Primării); Firme private (E-ON Moldova, Mittal Steel, Enel, etc.).

În vederea adaptării permanente la tendințele actuale ale pieții, FORMENERG se orientează în special spre cursuri consacrate, dar și cursuri adaptate la nevoile permanente ale acesteia, urmărind: autenticitatea, dezvoltarea și comunicarea unei viziuni, abilitatea de „a vinde idei”, de a spune o poveste și a convinge oamenii, curiozitatea și creativitatea. De

asemenea, se au în vedere simulările de business (în forme de dezvoltare adecvate), programele de tip experiențial și ceea ce presupune cunoaștere de sine, etc.

Scopul FORMENERG este de a face posibil accesul la cursurile de formare profesională pentru cât mai mulți participanți, dându-le posibilitatea de a fi implicați în propria carieră în viitor. Exigențele lumii de mâine au transformat cunoașterea și eficiența în scopul unanim al programelor de formare profesională.

Într-un context al schimbărilor rapide și al unei concurențe acerbe și accelerate pe piața muncii, instruirea devine premisă a performanței. Provocarea de adaptare la nou a tematicilor de curs rezidă tocmai din acest dinamism pe care îl impune nevoia accentuată de informație, atât la un nivel teoretic, dar mai ales practic, societatea cerând tot mai des specialiști bine pregătiți și eficienți în domeniul lor de activitate. Rata de succes a programelor de formare profesională este corelată atât cu resursele personale ale celor care învață, cât și cu modul în care acestea sunt structurate și personalizate conform acestor resurse.

OPCOM

OPCOM își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale OUG nr.153/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și modificarea OUG nr.119/2022 pentru modificarea și completarea OUG nr.27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, ale legislației secundare emise și aprobate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), precum și în conformitate cu prevederile condițiilor licențelor acordate de ANRE - Licența pentru administrarea piețelor centralizate pentru energie electrică nr. 407 și Licența pentru administrarea piețelor centralizate în sectorul gazelor naturale nr. 2270, respectiv cu prevederile Deciziei nr. 2085/11.12.2019 (anterior Decizia 2515/14.12.2015) a Președintelui ANRE conform căreia OPCOM a fost nominalizat în calitate de „operator al pieței de energie electrică desemnat” (OPEED) pentru exercitarea sarcinilor de cuplare pe orizonturile PZU și al PI, pentru zona de ofertare România, în sensul prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222 al Comisiei de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.

Activitatea și dezvoltarea OPCOM sunt realizate astfel încât să se asigure îndeplinirea de către societate a obiectivelor și responsabilităților care îi revin în conformitate cu programul de guvernare, strategia energetică națională, memorandumurile și deciziile guvernamentale, acordurile asumate de statul român față de instituțiile financiare internaționale. În același timp, în activitatea și dezvoltarea sa, OPCOM se conformează prevederilor legislației europene cu aplicabilitate corespunzătoare rolului și responsabilităților sale (printre altele, Regulamentul (UE) nr. 2015/1222 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, Regulamentul (UE) nr. 2011/ 1227 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie și Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1348/2014 al Comisiei privind raportarea de date, pentru punerea în aplicare a articolului 8, alineatele (2) și (6) din

Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie, precum și cu Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului, din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, alți termeni, condiții și metodologii elaborate conform regulamentelor europene relevante.

Rezultatele obținute, expertiza complexă acumulată și performanța dovedită în întreaga sa perioadă de funcționare îndreptățesc a se concluziona că OPCOM reprezintă o componentă fundamental necesară a pieței de energie din România, experimentată în aplicarea celor mai bune practici europene.

OPCOM are un profil de activitate și un domeniu de responsabilitate specifice în cadrul pieței de energie, în îndelungata sa activitate având un parcurs de funcționare sigură, continuă și corectă, precum și o dezvoltare dinamică, durabilă și echilibrată. Pentru OPCOM, o preocupare permanentă este dedicată diversificării portofoliului de produse și susținerii integrării pieței românești de energie în piața unică europeană, aplicând cele mai bune practici europene și punând la dispoziția participanților servicii de înaltă calitate, produse variate, în condiții de deplină echidistanță și transparență, precum și în conformitate cu prevederile legislației primare și secundare naționale, precum și ale legislației europene.

Principalele responsabilități ale OPCOM sunt:

- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței pentru Ziua Următoare pentru energie electrică, respectiv de operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Intrazilnice pentru energie electrică, respectiv de operator al pieței de energie electrică desemnat de ANRE pentru a îndeplini sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor intrazilnice;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Contracte Bilaterale pentru energie electrică – prin modalitățile: Licitație Extinsă și utilizarea produselor care să asigure flexibilitatea tranzacționării; Negociere Continuă; Contracte de Procesare;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței centralizate pentru energia electrică din surse regenerabile susținută prin certificate verzi;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Serviciul Universal;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței centralizate destinată atribuirii contractelor de energie electrică pentru perioade lungi de livrare.
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței de energie electrică pentru Clienții Finali Mari;
- exercitarea funcției de organizator al Pieței de Certificate Verzi, de administrator al Pieței Centralizate Anonime Spot de Certificate Verzi și al Pieței Centralizate Anonime la Termen de Certificate Verzi, precum și al Registrului de Certificate Verzi;
- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței Centralizate pentru Gaze Naturale - prin modalitățile: Licitație Publică; Licitație și Negociere; prin Contracte de tip OTC;

- exercitarea funcției de organizator și administrator al Pieței pentru Ziua Următoare și al Pieței Intrazilnice de Gaze Naturale;
- exercitarea funcției de Operator de Decontare, prin efectuarea operațiunilor de încasări/plăți/garantare/compensare pentru Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică, respectiv de gaze naturale, precum și pentru Piața Intrazilnică de energie electrică, respectiv de gaze naturale;
- stabilirea obligațiilor de plată/a drepturilor de încasare pentru OTS și participanții la Piața de Echilibrare pentru tranzacțiile realizate, determinarea prețurilor finale unice, prețurilor finale de deficit și prețurilor finale de excedent, precum și stabilirea dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea în calitate de operator delegat pentru decontarea energiei de echilibrare și a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea;
- exercitarea funcției de Operator de Decontare, prin efectuarea operațiunilor de încasări/plăți/garantare/compensare pentru Mecanismul de achiziție centralizată a energiei electrice, în baza OUG nr. 153 din 11.11.2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 - 31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei;
- activitatea de supraveghere a funcționării piețelor administrate;
- colectarea și publicarea datelor statistice despre piață, conform prevederilor Legii energiei electrice și gazelor naturale, cu modificările și completările ulterioare;
- mecanism de Raportare Înregistrat (RRM);
- îndeplinirea responsabilităților ce îi revin în calitate de Operator de Servicii Esențiale conform Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice;
- participant activ în cadrul pieței europene de energie a cărei țință este crearea pieței unice europene.

În ceea ce privește integrarea în mecanismele pieței unice europene a energiei electrice, OPCOM, împreună cu celelalte entități naționale implicate, trebuie să asigure implementarea cadrului, mecanismelor și tehnologiilor reprezentând elemente ale soluțiilor europene de cuplare unică a piețelor pentru orizonturile ziua următoare și intrazilnic transfrontalier.

OPCOM este implicat direct în ansamblul eforturilor europene dedicate creării pieței unice de energie electrică, fiind deplin integrat și angajat într-o suită de cooperări în plan european și regional corespunzătoare profilului său, fiind puternic ancorat în eforturile europene dedicate acestui obiectiv:

- OPCOM este deplin integrat și angajat în procesul de implementare atât a SDAC cât și a SIDC (Single Intra-Day Coupling), implicând cadrul contractual aferent, activitățile de dezvoltare, implementare și operaționale și în asigurarea îndeplinirii sarcinilor care îi revin în conformitate cu Regulamentul menționat, considerând calitatea sa de OPEED pentru cele două orizonturi de tranzacționare;
- începând din data de 19.11.2014 Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică din România, administrată de OPCOM, a funcționat în regim cuplat ("4M MC") cu piețele similare din Republica Cehă, Slovacia și Ungaria, pe baza soluției de cuplare PCR (Cuplarea prin preț a Regiunilor, PCR - Price Coupling of Regions), soluție europeană de cuplare a piețelor utilizată totodată la nivelul întregii regiuni MRC (Multi-Regional Coupling, Cuplarea Multi-Regională a Piețelor, cuplarea prin preț a mai multor regiuni:

CWE, SWE, IBWT, Nordic, GB etc.) și care, odată cu aprobarea Planului OCP de către autoritățile naționale de reglementare europene, a devenit soluția aplicată pentru crearea și operarea SDAC (Single Day-Ahead Coupling, Cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare). În data de 17 iunie 2021 a avut loc lansarea cu succes a proiectului de cuplare intermediară pe bază de NTC a piețelor din Germania, Austria, Polonia și statele cuprinse în cuplarea 4M MC (Proiectul DE-AT-PL-4M MC, Interim Coupling) cu restul regiunii cuplate europene, urmare a solicitării adresate de autoritățile naționale de reglementare din statele implicate în vederea inițierii unui proiect pentru acest obiectiv, continuând astfel demersurile de dezvoltare a integrării piețelor de energie electrică pentru ziua următoare și asigurând atingerea fazei durabile a SDAC, obiectivul final fiind cuplarea pe baza fluxurilor maxime (FB MC – Flow-Based Market Coupling). Procesul de integrare a tuturor granițelor României, interne UE, a continuat prin integrarea cu succes a graniței România – Bulgaria în mecanismul european de cuplare prin licitație implicită, prin implementarea proiectului de cuplare a piețelor de energie electrică pentru ziua următoare din România și Bulgaria, lansarea în funcționare comercială realizându-se cu succes în data de 27.10.2021. Se face precizarea că OPCOM este membru deplin al proiectului dedicat dezvoltării soluției de cuplare a piețelor pentru ziua următoare - Cuplarea prin Preț a Regiunilor (PCR - Price Coupling of Regions), respectiv de coproprietar al soluției alături de EPEX SPOT, GME, OMIE, Nord Pool EMCO, OTE, TGE, HEnEx și Nasdaq;

- OPCOM este angajat în activitățile finale de testare și pregătire în vederea lansării proiectului CORE FB MC, planificată pentru trimestrul II 2022;
- OPCOM, în calitate de coproprietar al activelor PCR, a început furnizarea serviciului de cuplare (atât de implementare a infrastructurii, cât și servicii operaționale ulterior implementării) către OKTE (OPEED desemnat în Slovacia), în cadrul cooperării Interim Coupling (și anterior acestui proiect în cadrul 4M MC) și va continua și în cadrul proiectului de cuplare pe baza fluxurilor maxime, Core FB MC;
- în ceea ce privește integrarea în SIDC, începând cu data de 19 noiembrie 2019, Piața Intrazilnică de energie electrică din România funcționează cuplat, SIDC incluzând în anul 2021 piețele intrazilnice cu tranzacționare continuă din 24 de țări: Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Ungaria, Letonia, Lituania, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania și Suedia. Pe ambele granițe ale României implicate în SIDC a fost implementată tranzacționarea produselor de 15 minute;
- în calitate sa de OPEED, OPCOM participă la punerea în aplicare a prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222 cu aplicabilitate pentru cuplarea piețelor pe aceste orizonturi. Se precizează faptul că, în această calitate, OPCOM participă la cooperarea tuturor OPEED europene, în sarcinile comune ce revin operatorilor desemnați să participe în mecanismele de cuplare pe orizonturile piața pentru ziua următoare și piața intrazilnică în procesul de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1222, inclusiv în contextul cooperării multi-partite europene dedicate pregătirii și implementării cuplării unice europene pe cele două orizonturi menționate. Din perspectiva continuării dezvoltării cuplării piețelor de energie electrică pe termen scurt, OPCOM este implicat în procesul de introducere a posibilității de tranzacționare a produselor de 15 minute pe Piața pentru ziua următoare, precum și a implementării licitațiilor intrazilnice în vederea stabilirii prețului capacității în cadrul SIDC;

- În contextul raportării prevăzută de Regulament, OPCOM a fost calificat de către ACER ca Mecanism de Raportare Înregistrat, în vederea raportării ofertelor și tranzacțiilor stabilite de participanții la piața angro de energie din România. De asemenea, OPCOM este implicat, din perspectiva Regulamentului (UE) 1227/2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie europeană, în grupurile de lucru organizate de ACER (Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei), pentru implementarea acestui Regulament (Forumul de supraveghere a pieței și Grupurile create ad-hoc pentru definirea normelor/orientărilor de aplicare).

Pentru a garanta către terți și autoritățile implicate calitatea serviciilor furnizate în baza licențelor deținute, OPCOM aplică un Sistem de management al calității certificat de Lloyd's Register Quality Assurance, conform ISO 9001 – SR EN ISO 9001. Totodată, pentru a garanta securitatea, confidențialitatea și disponibilitatea informațiilor părților interesate, OPCOM aplică un Sistem de Management al Securității Informației certificat de Lloyd's Register LRQA, conform ISO/IEC 27001– SR ISO/IEC 27001. De asemenea, în contextul Legii nr 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, OPCOM a fost înscris, prin Deciza CERT-RO nr. 5018/II/A din 15.02.2021, în Registrul Operatorilor de Servicii Esențiale pentru sectorul Energie, subsectoarele Electricitate și Gaze Naturale.

Performanța și participarea atât în plan național, cât și în context operațional specific cuplării piețelor, prezența sa regională și europeană în cadrul preocupărilor și proiectelor având ca obiectiv final aducerea la nivel funcțional a pieței unice pan-europene, corectitudinea, stabilitatea și performanța evoluției sale, sunt factori care determină ca OPCOM să reprezinte o componentă fundamentală în plan strategic pentru sectorul energetic din România, un vector de stabilitate și bunăstare socială.

TELETRANS

TELETRANS operează o infrastructură de transport bazată pe suport de fibră optică NZ-DSF (ITU-T G665), inclusă în conductoarele de protecție ale liniilor electrice aeriene de 220kV și 400kV (OPGW).

Acoperirea geografică a infrastructurii este națională și are o lungime de aproximativ 5.000 de km, având mai mult de 150 de noduri de transmisiuni și acces la rețeaua de fibră optică, cu puncte de prezență în 35 de reședințe de județ, legături crossborder în regiune (Ungaria, Bulgaria și Serbia) și o rețea structurată. Această rețea este în extindere, atât prin apariția de noi link-uri, datorită apariției de noi stații de transformare, cât și prin construirea în viitor de noi legături crossborder (cu Republica Moldova și cu Turcia).

În prezent, TELETRANS operează două rețele de date:

- un backbone SDH de aproximativ 5.000 km, cu acoperire națională, într-o topologie redundantă cu 9 inele, destinată serviciilor aferente Transelectrica;
- un backbone DWDM&IP/MPLS de aproximativ 4.000 km, cu acoperire națională, într-o topologie redundantă cu 4 inele. Această rețea este proprietatea TELETRANS, a fost proiectată și realizată de specialiștii TELETRANS, fiind dedicată serviciilor pentru piață.

Cea mai mare parte a activității TELETRANS este reprezentată de prestarea de servicii IT&C pentru Transelectrica - peste 95% din cifra de afaceri a companiei, restul fiind reprezentat de prestarea de servicii pentru alți clienți, denumiți generic "clienți terți".

Prestarea serviciilor către Transelectrica se realizează pe baza contractelor pentru asigurarea serviciilor de informatică și telecomunicații pentru compania - mamă, care reglementează furnizarea de servicii de tip SLA (asigurarea disponibilității sistemelor și

echipamentelor de informatică și telecomunicații), precum și servicii pe bază de comandă, pentru activități nerepetitive, atunci când acestea apar. Principalele categorii de servicii prestate sunt:

- servicii de informatică de proces, care constau în administrarea și mentenanța sistemelor de informatică de proces ale Companiei (culegere date prin RTU sau CCP, sistemul EMS/SCADA, teleprotecții, nodul ENTSO-E, piața de echilibrare);
- servicii de telecomunicații care deservește prioritar activitatea Operatorului de Sistem – Dispeceratul Energetic Național (transmisii de date aferente informaticii de proces, telefonie operativă) și asigură infrastructura de comunicații (date – voce), aferente activității manageriale a Transelectrica, precum și altor sisteme informatice;
- servicii de tehnologia informației, care asigură întreaga gamă de servicii de administrare, mentenanță, securitate cibernetică, Internet, networking aferente tuturor sistemelor informatice care nu fac parte din categoria informaticii de proces.

În cadrul serviciilor prestate de TELETRANS către Transelectrica, o categorie aparte o reprezintă cele care vizează activitatea Dispeceratului Energetic Național - DEN. Caracterul strategic al activității DEN s-a extins și asupra serviciilor IT&C, fiind vizată asigurarea unui grad de disponibilitate mărit și asigurarea serviciilor în regim de 24 ore pe zi/7 zile pe săptămână. În vederea asigurării continuității acestor servicii, TELETRANS și-a organizat activitatea în mod corespunzător, având personal dedicat în fiecare sediu UNO DEN (atât la Dispeceratul Energetic Național, cât și la Dispeceratele Energetice Teritoriale), având în aceste locații ture de permanență.

TELETRANS a participat constant la proiectarea, implementarea și administrarea sistemelor de informatică de proces și a sistemelor de telecomunicații aferente și lucrează în strânsă colaborare cu personalul DEN, care operează sistemele EMS/SCADA și pe cel al Pieții de Echilibrare și Nodul ENTSO-E.

Prestarea serviciilor către clienții terți se realizează prin încheierea de contracte de servicii telecom de către TELETRANS în numele Transelectrica, în contul rețelei publice de telecomunicații a Transelectrica/TELETRANS, prin care se comercializează capacități și elemente de infrastructură constând în capacități și fluxuri realizate prin echipamente noi de telecomunicații și/sau interfețe procurate de TELETRANS în acest scop, funcționând pe fibre separate:

- servicii IP: servicii Internet, virtual private network/VPN, mesagerie electronică;
- servicii Tc cu valoare adăugată: transmisii de date, fluxuri de date de tip time division multiplexing/TDM (SDH);
- colocare: facilități de acces, amplasare și servicii aferente acestora.

De asemenea, un contract important în relația cu Transelectrica este Contractul C75/2020, având ca obiect *"Servicii suport de realizare și operare a unor rețele de comunicații electronice în vederea exploatării excedentului capacității de fibră optică existent la nivelul Transelectrica, cu păstrarea controlului la nivelul C.N.T.E.E. "Transelectrica" S.A."*. Contractul C75/2020 a schimbat practic paradigma și modelul de business anterior practicat în cadrul Contractului C203/2016, în sensul că furnizorul serviciilor de comunicații electronice către clienții terți devine Transelectrica, pe baza transferului de echipamente (custodie) și al portofoliului de contracte (novație) de la TELETRANS, precum și prin utilizarea serviciilor tehnice și comerciale integrate asigurate de TELETRANS.

Prestarea serviciilor către clienții terți se realizează prin încheierea de contracte/comenzi pentru următoarele categorii de servicii/lucrări:

1. servicii recurente (cu facturare lunară), incluzând subcategoriile:

- servicii de colocare furnizate în spații proprii TELETRANS cu destinația de „data room”;
- alte servicii (mentenanță/management echipamente, As no etc.).

2. servicii non-recurente (cu facturare „one-time”, după punerea în funcțiune a serviciilor contractate), incluzând subcategoriile:

- proiecte complexe (SCADA-Tc, rețehnologizări de stații electrice etc.);
- comenzi de la terți pentru servicii/lucrări de telecomunicații (lipituri, măsurători etc.);

În derularea contractelor cu CNTEE Transelectrica și clienții terți, prestația TELETRANS s-a încadrat constant în parametrii de calitate solicitați, asigurând:

- nivelul maxim de SLA (99,98%);
- evitarea, prin soluții adecvate de back-up, a producerii unor avarii majore care să ducă la indisponibilitatea unor sisteme majore;
- soluțiile tehnice care să asigure continuitatea activității în situații dificile;
- dezvoltarea pe bază de comandă a unor aplicații software care au fost necesare în activitatea companiei - mamă;
- integrarea unor sisteme informatice importante.

3. Descrierea politicilor adoptate pentru îndeplinirea obiectivelor societății

SMART

SMART urmărește să-și consolideze poziția pe piața serviciilor din domeniul instalațiilor electrice, inclusiv pentru cele din domeniul nuclear, atât pe plan intern, cât și extern, prin diversificarea activității.

Activitatea SMART se desfășoară în condițiile integrării Sistemelor de Management ale Calității, Mediului, Securității și Sănătății în Munca, control managerial (SIM). În acest sens, managementul de la cel mai înalt nivel stabilește anual Politica în domeniul SIM a societății ca parte integrantă a strategiei generale și are în vedere acțiunea planificată, eficientă și susținută, orientată spre funcționarea Sistemului integrat de management în întreaga structură și în toate activitățile sale, inclusiv în cele economice. În cadrul politicii sunt stabilite obiectivele generale din care derivă obiectivele specifice care se stabilesc la nivel de entitate organizatorică. Acestea sunt măsurabile și realizabile astfel încât evaluarea îndeplinirii lor să fie realizată cu ușurință. Evaluarea acestora se face în cadrul ședințelor anuale de analiză de management. În urma acestor analize rezultă o nouă planificare a obiectivelor precum și un program de îmbunătățire a activității.

Obiectivul prioritar și preocuparea permanentă a fiecărui angajat este satisfacerea cerințelor și așteptărilor clienților noștri, executând lucrări în condiții de calitate, siguranță, promptitudine, eficiență, protejare a mediului înconjurător și asigurare a securității și sănătății în muncă a personalului, atât pentru a păstra încrederea clienților actuali cât și pentru a câștiga potențiali noi clienți.

Obiectivele generale asumate ale SMART sunt:

- dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a activității de bază; îmbunătățirea performanțelor financiare;
- asigurarea satisfacerii celor mai exigente cerințe ale clienților, inclusiv pentru domeniul nuclear, prin realizarea de servicii de calitate, la termenele stabilite prin contracte, cu respectarea reglementărilor tehnice în vigoare și prin monitorizarea acestora;

- îmbunătățirea continuă a performanțelor și eficacității Sistemului Integrat de Management al Calității, Mediului, Securității și Sănătății în Muncă, certificat de SRAC și IQNet pe domeniul clasic și autorizat de CNCAN pentru activitățile din domeniul nuclear;
- creșterea performanței de mediu prin prevenirea și combaterea poluării, limitarea efectelor negative asupra mediului, acționând în mod deosebit asupra aspectelor semnificative de mediu;
- creșterea performanței de siguranță și securitate în muncă în vederea reducerii riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională pentru toate persoanele participante la procesul de muncă;
- conformarea cu cerințele legale și alte cerințe;
- îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională a întregului personal prin perfecționare, instruire și conștientizare;
- recertificarea SRAC și IQNet a Sistemului Integrat de Management, conform standardelor ISO 9001 ISO 14001 ediția din 2015 și OHSAS 18001:2007;
- menținerea atestării ANRE a societății și a personalului;
- reautorizarea CNCAN pentru activități de construcții montaj și pentru furnizarea de servicii destinate instalațiilor nucleare;
- îmbunătățirea sistemului de control managerial intern. Obiectivele generale se transpun în obiective specifice la nivelul entităților organizatorice (sucursale, direcții, centre, ateliere, servicii, birouri, compartimente etc.), cuantificabile și măsurabile, astfel încât să se eficientizeze aportul acestora la îndeplinirea indicatorilor globali ai SMART.

OPCOM

a. Strategia globală de dezvoltare a OPCOM pentru perioada 2022-2024

Strategia globală de dezvoltare pentru perioada 2022-2024 a OPCOM este bazată pe următoarele principii generale:

- i. întreprinderea acțiunilor necesare pentru îndeplinirea misiunii OPCOM de furnizare a prețurilor de referință pentru energie electrică și a semnalelor de preț la termen pentru energie electrică și gaze naturale și asigurarea condițiilor de piață în ansamblul lor, menite să crească transparența și integritatea generală a pieței angro de energie din România, sprijinind procesul de dezvoltare sustenabilă a pieței de energie din România;
- ii. dezvoltarea acelor mecanisme de piață pentru tranzacționarea energiei electrice, gazelor naturale și produselor de piață asociate și îmbunătățirea actualelor mecanisme de piață, pentru toate orizonturile de timp de tranzacționare, astfel încât acestea să susțină obiectivele strategiilor naționale în domeniul energiei, astfel cum sunt acestea stabilite prin legislația specifică națională;
- iii. integrarea în mecanismele pieței unice europene a energiei electrice, obiectiv pentru realizarea căruia OPCOM, împreună cu celelalte entități naționale implicate, trebuie să întreprindă acțiunile necesare în contextul punerii în aplicare a prevederilor legislației și deciziilor europene dedicate creării și operării pieței unice europene a energiei electrice, incluzând participarea în procese de cooperare bilaterale, regionale și pan-europene dedicate cuplării piețelor de energie electrică pe orizonturile ziua următoare și intrazilnic transfrontalier;

- iv. continuarea evoluției corporative, tehnice și tehnologice astfel încât OPCOM să îndeplinească permanent, fiabil și sigur responsabilitățile care îi revin conform legislației și în deplină conformitate cu prevederile cadrului legislației naționale primare și secundare și al legislației europene aplicabile și urmărirea armonizării procesului propriu de evoluție, cu evoluția mecanismelor comerciale ale pieței, tendințelor și riscurilor acesteia, precum și cu nivelul de maturitate al pieței;
- v. continuarea aplicării măsurilor de management modern în condiții de calitate superioară și a asigurării administrării societății cu respectarea deplină a legislației în vigoare și în condiții de eficiență și eficacitate;
- vi. continuarea dezvoltării corporative în vederea menținerii funcționării stabile și solide a societății, asigurându-se îndeplinirea responsabilităților în integralitate, cu continuitate și la nivel de performanță înaltă și asigurarea implementării eficiente a programelor de dezvoltare;
- vii. implementarea cu efecte comerciale a modificărilor efectuate și testate pentru determinarea prețurilor finale unice, prețurilor finale de deficit și de excedent, precum și stabilirea dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANRE nr.127/08.12.2021 pentru aprobarea Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de rezervă de stabilizare a frecvenței și a Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea și pentru modificarea și abrogarea unor ordine ale președintelui ANRE;
- viii. continuarea întreprinderii, în cooperare cu entitățile române implicate, precum și cu partenerii europeni implicați, a acțiunilor necesare în contextul punerii în aplicare a prevederilor legislației și deciziilor europene dedicate creării și operării pieței unice europene a energiei electrice, incluzând participarea în procese de cooperare bilaterale, regionale și pan-europene dedicate cuplării piețelor de energie electrică pe orizonturile ziua următoare și intrazilnic transfrontalier;
- ix. continuarea punerii la dispoziția participanților la piață, în baza contractelor cadru /standard / EFET/ propuse de inițiator, a unei game largi și variată de produse și instrumente care se adresează unor orizonturi de livrare săptămânale/lunare/trimestriale/ anuale/multianuale, pentru o varietate largă de profiluri de livrare, respectiv bandă/vârf/gol, toate acestea rezultând într-o matrice diversificată incluzând un număr de 233 instrumente în vederea satisfacerii oricărei strategii de ofertare și care să ia în considerare specificul surselor de producere a energiei (regenerabile, convenționale, hidro, etc.) sau a variației profilului de consum, dată fiind natură diversă a activității consumatorilor de energie electrică;
- x. totodată, OPCOM împreună cu Bursă de Valori București și alți parteneri din domeniul energetic și financiar au înființat Casă de compensare CCP.RO BUCHAREST S.A. care va îndeplini funcția de contraparte centrală având drept rol principal garantarea obligațiilor ambelor părți într-un contract, acționând că o „contraparte” atât pentru cumpărător cât și pentru vânzător. Astfel, compania creată CCP.RO BUCHAREST S.A. va prelua și administra, prin tehnici și metode specifice, riscul de contraparte, proiectul aflându-se în termenele contractuale, următoarea etapă majoră în activitatea noii companii fiind obținerea autorizației de funcționare din partea Autorității de Supraveghere Financiară. În acest sens sunt programate teste comune ale OPCOM – CCP.RO în vederea verificării funcționării interfețelor sistemelor informatice;
- xi. în vederea susținerii integrității pieței de energie, OPCOM va continua și dezvolta activitatea de monitorizare a piețelor de energie, toate detaliile ofertelor și tranzacțiilor

fiind raportate în acest scop, zilnic, către ambele autorități de reglementare, la nivel național, ANRE și european, ACER;

- xii. în dezvoltarea sa vor fi respectate standardele ISO de calitate și securitate a informației deja implementate și vor fi considerate cele mai bune practici aplicate de bursele și operatorii piețelor de energie europene.

b. Politica privind calitatea și obiectivele generale în domeniul calității

OPCOM își concentrează toate eforturile și resursele pentru asigurarea calității activităților desfășurate, scop în care societatea a stabilit, ca parte integrantă a activității sale, menținerea în funcționare la parametri proiectați și actualizați a Sistemului de Management al Calității.

Principiile care stau la baza politicii societății în domeniul calității sunt următoarele:

- respectarea legislației primare și secundare precum și a cerințelor autorităților abilitate;
- îmbunătățirea continuă și diversificarea serviciilor oferite participanților la piață;
- definirea și actualizarea responsabilităților în cadrul managementului sistemului calității;
- adaptarea și creșterea nivelului de pregătire a personalului pentru îndeplinirea sarcinilor și atribuțiilor în conformitate cu responsabilitățile definite de reglementările în vigoare;
- analiza și implementarea oportunităților de îmbunătățire a activității, rezultate în urma auditurilor interne și externe și a altor verificări de asigurare a calității;
- evaluarea permanentă a rezultatelor funcționării Sistemului de Management al Calității și a conformității politicii urmate în domeniul calității.

Întreg personalul OPCOM are obligația cunoașterii și respectării responsabilităților atribuite în domeniul calității și a implementării Sistemului de Management al Calității în activitățile pe care le desfășoară.

Obiectivele generale în domeniul calității, pentru anul 2022, au fost:

- administrarea sigură și eficientă a piețelor centralizate, în cadru național, regional și european, prin serviciile puse la dispoziție participanților la piață și prin activitățile de supraveghere și raportare;
- administrarea sigură și actualizarea permanentă a platformelor informatice integrate destinate piețelor centralizate administrate de OPCOM, în cadru național, regional și european;
- diversificarea repertoriului de produse și servicii oferite în plan național, regional și european;
- monitorizarea, menținerea și îmbunătățirea continuă a sistemelor de management al calității și al securității informațiilor și menținerea certificării acestora conform standardelor ISO 9001:2015 și ISO 27001:2013;
- îmbunătățirea comunicării în cadrul OPCOM și a comunicării cu clienții;
- creșterea nivelului de satisfacție al clienților și al salariaților OPCOM;
- asigurarea reprezentării cu profesionalism a OPCOM și a promovării corespunzătoare a imaginii acesteia.

c. Politica privind securitatea și obiectivele strategice în domeniul securității

Politica OPCOM este de a urmări permanent îndeplinirea responsabilităților ce îi revin în piețele de energie electrică și de gaze naturale la nivel național și european, în condițiile asigurării unei securități a informațiilor la cele mai înalte standarde, prin implementarea și

operarea unui Sistem de Management al Securității Informației în deplină conformitate cu standardul internațional ISO/IEC 27001:2013, urmărind îmbunătățirea continuă și certificarea organizației.

Atributele Managementului Securității Informației – confidențialitate, integritate și disponibilitate – constituie părți integrante ale funcțiilor manageriale, astfel că top managementul OPCOM acordă o atenție deosebită acestor atribute, considerându-le responsabilități principale și fundamentale pentru bunele practici organizaționale privind adoptarea măsurilor corespunzătoare de securitate, armonizate cu cerințele standardului internațional ISO/IEC 27001:2013.

De asemenea, în calitate de operator de servicii esențiale, implementează măsurile necesare pentru respectarea prevederilor Legii 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, lege care transpune Directiva UE 2018/1148 a Parlamentului European și a Consiliului, din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune (Directiva NIS).

OPCOM acționează pentru:

- respectarea legislației primare și secundare, precum și a cerințelor autorităților abilitate;
- organizarea, configurarea și îndeplinirea funcțiilor atribuite OPCOM în cadrul piețelor comune europene și întreținerea infrastructurii necesare pentru furnizarea serviciilor de cuplare către clienți, incluzând și cerințele de securitate a informațiilor aferente;
- îmbunătățirea continuă a securității informației în contextul serviciilor oferite participanților la piețele administrate;
- asigurarea unui mediu de lucru performant și cu un nivel ridicat de securitate informatică în contextul creșterii volumului de activitate de la distanță, pentru reducerea riscurilor asupra sănătății personalului în situații de epidemie/pandemie;
- analiza și implementarea oportunităților de îmbunătățire continuă, incluzând aplicarea strategiilor de evaluare și tratare a riscului, utilizând în mod eficace resursele manageriale pentru îndeplinirea optimă a cerințelor securității informației;
- stabilirea și comunicarea obiectivelor de securitate și a performanțelor realizate în atingerea acestora, în cadrul organizației;
- monitorizarea și menținerea unui Sistem de Management al Securității Informației, care să ofere direcții, îndrumări și responsabilități clar definite în materie de securitatea informației relative la personalul propriu, clienți, furnizori și părți interesate care vin în contact cu organizația;
- adoptarea unei atitudini proactive în luarea deciziilor viitoare de afaceri, incluzând revizuirea continuă a acesteia;
- instruirea și conștientizarea personalului propriu conform necesităților și responsabilităților ce decurg din Sistemul de Management al Securității Informației.

Responsabilitatea pentru susținerea și respectarea acestei politici aparține întregii organizații, sub îndrumarea și asistența managementului de vârf, care încurajează angajamentul întregului personal în abordarea securității informației ca parte a competențelor profesionale și a culturii organizaționale.

În acest sens, managementul OPCOM a desemnat un reprezentant al managementului pentru securitatea informației, precum și o echipă de responsabili NIS (Network and Information Security), care împreună cu echipa de lucru pentru securitatea informației și cu Colectivul de Reacție la Incidentele de Securitate, coordonează activitățile organizației în

ceea ce privește securitatea informației și reprezintă OPCOM în relația cu consultanții, organismul de certificare și grupurile de interes sau alte forumuri de specialitate sau asociații profesionale din domeniul securității informației.

În anul 2022, obiectivele strategice ale OPCOM în domeniul securității informației au fost:

- administrarea sigură și eficientă a piețelor centralizate prin serviciile puse la dispoziție participanților la piețele respective;
- monitorizarea, menținerea și îmbunătățirea continuă a SMSI și menținerea certificării SMSI conform standardului internațional ISO/IEC 27001:2013;
- integrarea noilor produse și servicii puse la dispoziția participanților la piață în SMSI;
- îndeplinirea rolului de RRM conform REMIT și furnizarea serviciilor de raportare de date către ACER conform REMIT;
- furnizarea serviciilor de cuplare pentru OKTE în cadrul proiectului PCR;
- creșterea nivelului de încredere al participanților la piețele administrate și al salariaților OPCOM în SMSI;
- implementarea de măsuri pentru conformitatea cu GDPR și integrarea acestora în SMSI;
- menținerea unui nivel minim (0) al incidentelor de securitate care implică informații confidențiale;
- identificarea și implementarea măsurilor tehnice necesare conformării cu statutul de Operator de Servicii Esențiale conform Legii 362/2018.

d. Politica de protejare a prețurilor și indicilor OPCOM ca mărci înregistrate EUIPO, Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală

Politica OPCOM constă în protejarea activității sale desfășurate, având ca principal obiectiv administrarea sigură și eficientă a piețelor centralizate prin serviciile puse la dispoziția participanților la piețele respective, precum și a mărcilor sale prin asigurarea protecției acestora la nivelul UE (toate statele membre ale UE), prin înregistrarea la Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală - EUIPO și monitorizarea permanentă a acestora.

FORMENERG

FORMENERG desfășoară o gamă largă de activități de servicii de formare profesională și servicii turistice care au influență asupra aspectelor educaționale, sociale și de mediu, acestea fiind principalele componente ce definesc sustenabilitatea.

Angajamentul FORMENERG este să ofere soluții performante bazate pe cunoștințe și tehnologii noi, pentru a satisface deplin clienții și a răspunde în mod rezonabil așteptărilor tuturor părților interesate prin căutarea și deschiderea de noi drumuri în educația adulților și afaceri - pașii strategici de urmat - în vederea menținerii la cote ridicate a nivelului de eficiență a activității societății.

În realizarea obiectivelor sale - "*Succes în performanță și competiție*" - FORMENERG asigură:

- formarea, dezvoltarea și diseminarea valorilor definerii pentru o societate modernă;
- formarea de competențe generale, specializate, compatibile cu stadiul de modernizare a societății;
- înaltă calitate a procesului de formare profesională;
- climat adecvat pentru dezvoltarea personală a membrilor comunității;

- baza logistică și profesională pentru pregătirea profesională continuă;
- condiții pentru promovarea parteneriatelor la nivel național;
- dezvoltarea relațiilor cu absolvenții instituțiilor și entităților publice;
- transparența managementului instituțional;
- promovarea valorilor științifice și etice în comunitatea națională.

Activitatea FORMENERG se desfășoară în condițiile Sistemului de Control Intern Managerial (SCI/M).

Parte integrantă a managementului, Sistemul de Control Intern Managerial (SCI/M), vizează toate nivelurile de conducere și toate activitățile, având ca finalitate atingerea obiectivelor (funcționarea eficientă și eficace a entității publice, fiabilitatea informațiilor interne externe, conformitatea cu legile, regulamentele și politicile interne).

Politica FORMENERG asigură cadrul pentru stabilirea, analizarea și realizarea obiectivelor generale în stransă concordanță cu misiunea societății, conducerea aprobând obiectivele și luând măsurile necesare pentru îndeplinirea acestora.

Misiunea FORMENERG este de a forma specialiști - *“Succes în performanță și competiție”* – prin care se urmărește transformarea societății într-un sistem de formare profesională continuă, transparent și flexibil, care să contribuie la creșterea ocupabilității, adaptabilității și mobilității forței de muncă și care să răspundă nevoilor companiilor privind forța de muncă calificată.

Obiectivele strategice pe care FORMENERG le are în vedere sunt următoarele:

- selectarea unui număr mai mare de lectori valoroși, recunoscuți pentru calitatea informațiilor pe care le furnizează;
- orientarea către clienți astfel încât să se obțină satisfacția deplină a acestora;
- îmbunătățirea indicatorilor de formare profesională, față de realizările din anul anterior;
- lansarea de oferte de cursuri noi, în plus față de Oferta de servicii;
- consolidarea și dezvoltarea poziției dobândite pe piață.

În realizarea obiectivelor sale FORMENERG asigură:

- formarea, dezvoltarea și diseminarea valorilor definitorii pentru o societate modernă;
- formarea de competențe generale, specializate, compatibile cu stadiul de modernizare a societății;
- înaltă calitate a procesului de formare profesională;
- climat adecvat pentru dezvoltarea personală a membrilor comunității;
- baza logistică și profesională pentru pregătirea profesională continuă;
- condiții pentru promovarea parteneriatelor la nivel național;
- dezvoltarea relațiilor cu absolvenții instituțiilor și entităților publice;
- transparența managementului instituțional;
- promovarea valorilor științifice și etice în comunitatea națională.

Principalele direcții de acțiune pentru atingerea obiectivelor în conformitate cu politica FORMENERG, vizează:

- executarea serviciilor în conformitate cu cerințele clienților, corelate cu reglementările legale specifice domeniului de activitate;
- neacceptarea compromisurilor sau a derogărilor în ceea ce privește calitatea și integritatea;
- tratarea cu promptitudine și eficiență a reclamațiilor;
- instruirea și perfecționarea continuă a personalului, inclusiv prin interzicerea oricăror tendințe de corupție.

FORMENERG se concentrează pe asigurarea și utilizarea eficientă a resurselor materiale și umane în vederea satisfacerii pe deplin a clienților și respectarea cerințelor legale.

SCIM la nivelul FORMENERG furnizează o asigurare rezonabilă în legătură cu:

- atingerea obiectivelor într-un mod economic, eficient și eficace;
- respectarea regulilor interne și externe;
- protejarea bunurilor și informațiilor;
- prevenirea și depistarea fraudelor și erorilor;
- producerea în timp util de informații de încredere referitoare la segmentul financiar și de management;
- creșterea performanței organizaționale.

FORMENERG este preocupată, în primul rând, de valoarea lectorilor, de calitatea informațiilor pe care le furnizează, de relația strânsă cu clienții.

Viziunea FORMENERG este construită în jurul succesului clienților săi. Performanțele companiilor și instituțiilor pentru care lucrează reprezintă un instrument real de evaluare a eforturilor sale. Marele atu este dat de colaborările de lungă durată. FORMENERG are foarte mulți clienți care au devenit "tradiționali" pentru activitatea sa.

Piața muncii din România a suferit transformări semnificative în contextul procesului de tranziție economică, manifestate în special prin reducerea populației active și a populației ocupate, prin menținerea la valori relativ constante a ratei șomajului și prin creșterea șomajului de lungă durată, fiind afectată în mod deosebit de capacitatea limitată de creare a unor noi locuri de muncă. Acest context justifică necesitatea mutării accentului către investiția în învățământul profesional și, mai ales, în formarea profesională continuă. Problema formării profesionale continue este importantă pentru susținerea transformării forței de muncă, fiind principalul instrument prin care aceasta se poate adapta la noi cerințe, facilitând astfel mobilitatea între diferite sectoare de activitate. Acumularea de cunoștințe și abilități permite îmbunătățirea poziției pe piața muncii, ducând în același timp și la creșterea productivității. Astfel, FORMENERG, urmând viziunea stabilită, lucrează pentru a schimba această situație, contribuind la implementarea conceptului de învățare pe tot parcursul vieții, utilizat și promovat la nivel european. Printr-o resursă umană bine pregătită și mereu la curent cu noile cunoștințe în domeniul de activitate, companiile vor funcționa mai bine, vor fi mai competitive, mai pregătite la concurența pieței și la schimbările mediului economic. Această schimbare se va face pe baza programelor de instruire bine structurate și documentate, menite să îmbunătățească cunoștințele și aptitudinile angajaților, contribuind pas cu pas la crearea unei economii viabile.

Valorile FORMENERG, promovate și comunicate în interiorul și exteriorul companiei, sunt respectul, orientarea pe client și calitate. În acest sens, FORMENERG are o echipă de profesioniști puși în slujba performanței.

Valorile care definesc și modelează identitatea FORMENERG și cultura organizațională sunt următoarele:

- **creativitatea:** societatea este inovativă și stăruie în a aplica de fiecare dată cele mai noi informații, tehnologii și cele mai potrivite soluții;
- **etica în afaceri:** constituie fundamentul relațiilor comerciale, caracterizate de onestitate, integritate, comunicare și încredere reciprocă;
- **colaborarea:** atitudine proactivă față de nevoile clientului, oferindu-i acestuia servicii de calitate care-i aduc un plus de valoare prin beneficii directe și indirecte pe termen lung;

- **responsabilitatea:** acționează responsabil pentru dezvoltarea personală a salariaților, pentru crearea unui mediu de afaceri integru și competitiv, dezvoltarea socială și culturală a comunității;
- **încrederea în forțele proprii:** militează pentru munca în echipă alături de valorificarea experienței și a resurselor proprii, ceea ce conferă forța necesară îndeplinirii misiunii și dezvoltării durabile a societății;
- **adaptabilitatea:** adaptarea permanentă a cerințelor pieței, căutând și descoperind noi oportunități, dar rămânând constant centrați pe nevoile și așteptările clienților;
- **disciplina:** se pune accent pe auto-disciplinare pentru a se organiza modul de a gândi și acționa spre bunul mers al activității societății;
- **evaluarea:** evaluarea repetată, regulată și continuă ajută să se îndeplinească scopurile propuse, iar în funcție de rezultatele obținute se știe dacă mișcarea este la pas cu planurile efectuate, dacă sunt termene limită realiste, dacă este loc și de mai bine ș.a.m.d.;
- **luarea în calcul a evenimentelor neprevăzute:** se alocă mai mult timp pentru planificare, pentru ședințe, pentru lansarea unui nou program de formare, pentru intrarea pe o nouă piață etc.

TELETRANS

Strategia de afaceri are ca punct de referință scopul pentru care a fost înființată TELETRANS, și anume acela de a fi o societate comercială viabilă din punct de vedere economic, care asigură serviciile IT&C pentru Transelectrica. În paralel, se mențin preocupările pentru dezvoltarea segmentului de clienți terți (alții decât Transelectrica și/sau alte companii de utilități), în vederea suplimentării veniturilor societății și ale companiei-mamă.

Opțiunile strategice vizează dezvoltarea portofoliului de servicii și clienți ale TELETRANS, precum și asumarea rolului de *centru de excelență* pentru soluții IT&C și informatică de proces pentru companiile de utilități, cu accent pe segmentul energiei, pe baza experienței ca furnizor de acest tip de servicii al Transelectrica.

Axele principale ale strategiei sunt:

1) *Consolidarea poziției TELETRANS ca partener cheie pe segmentul IT&C în demersurile naționale de gestionare și protejare a infrastructurilor critice și serviciilor esențiale din domeniul energiei.*

Segmentul operat de TELETRANS – IT&C pentru infrastructura națională de transport al energiei electrice și pentru serviciile de sistem - reprezintă conform abordărilor UE actuale, o infrastructură critică în sine, care trebuie protejată ca element cheie al securității naționale. Plasarea domeniului energetic (inclusiv structura informatică ce îl deservește) în zona securității naționale și a infrastructurilor critice, impune gestionarea acestuia într-o manieră unitară, în care statul, ca garant al securității, să beneficieze de marja de libertate de decizie și control, care să acomodeze, atât cerințele de securitate, cât și pe cele de piață liberă.

Fiind singura filială dedicată IT&C a unei companii de utilități controlate de stat, TELETRANS poate contribui la demersurile naționale din sfera securității energetice și cea a infrastructurilor critice, într-o manieră care să garanteze dezvoltarea durabilă a societății.

Potențialul rol strategic al TELETRANS este relevat suplimentar în prezent, în contextul transpunerii în legislația națională (Legea 362/2018) a Directivei NIS UE 2016/1148 – privind măsurile pentru un nivel ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice în Uniune,

care evidențiază sectorul energetic ca fiind furnizor de servicii esențiale, care trebuie protejate de amenințările la adresa securității sistemelor informatice care le deservesc.

Identificarea soluțiilor tehnice necesare furnizării de noi servicii adaptate la standardele impuse de legislație, dar și de piață, va determina implementarea unei Politici de resurse umane care să promoveze *opțiunea pro excelență* a societății prin cooptarea de specialiști, care pe lângă implicarea în livrarea soluțiilor tehnice optime, să contribuie la pregătirea angajaților (noi și existenți).

2) *Dezvoltarea sustenabilă a societății, cu respectarea criteriilor de performanță economico-financiară stabilite de legislația aplicabilă și cu menținerea standardelor de calitate asumate.*

În vederea dezvoltării rolului său de hub de excelență pentru servicii IT&C pentru companii de utilități, TELETRANS are responsabilitatea adaptării constante a ofertei sale la nevoile acestora, atât în ceea ce privește calitatea și complexitatea serviciilor oferite, cât și din perspectivă financiară.

Creșterea capacității societății de a realiza indicatorii de profitabilitate trebuie să se realizeze în cazul TELETRANS, a cărei activitate are și valențe strategice, cu respectarea în primul rând a parametrilor de continuitate și calitate, dar fără a neglija perspectivele de dezvoltare pe care i le conferă, atât parteneriatul cu Transelectrica, cât și piața de clienți terți.

De asemenea, TELETRANS, ca furnizor IT&C al Operatorului de Transport și Sistemul pentru energia electrică are datoria de a-și construi un profil de business care să răspundă cerințelor naționale și europene cu privire la gestionarea eficientă a resurselor, etica în afaceri și responsabilitatea socială în vederea fundamentării unei dezvoltări sustenabile.

Implementarea acestor deziderate care vizează dezvoltarea companiei într-o manieră profitabilă și sustenabilă, garantează continuitatea prestării serviciilor la un nivel înalt de performanță și creșterea constantă a calității acestora, recomandând TELETRANS ca un partener viabil și puternic în mediul de afaceri românesc.

4. Sistemul de management al riscurilor

SMART

Atunci când se planifică Sistemul integrat de management al riscurilor, SMART ia în considerare elementele determinate în timpul analizei contextului organizației și a cerințelor părților interesate și determină riscurile și oportunitățile care să se refere la:

- riscurile relative la operarea Sistemului de Management care pot afecta ieșirile intenționate ale acestuia;
- elementele și cerințele determinate în timpul analizei contextului organizației și a cerințelor părților interesate;
- aspectele de mediu;
- pericolele aferente securității și sănătății în muncă;
- obligațiile de conformare;
- alte riscuri, determinate de entitățile organizatorice, rezultate din activitățile desfășurate de acestea.

În cadrul SMART este stabilit un proces de identificare, analiză și gestionare a riscurilor și oportunităților cu privire la realizarea obiectivelor, aspectele de mediu și obligațiile de conformare.

Modalitățile de tratare a riscurilor pot include: evitarea riscului, luarea în considerare a riscului la exercitarea unei oportunități, eliminarea sursei riscului, împărțirea riscului sau menținerea riscului prin decizii conștiente.

În cadrul SMART funcționează o echipă de gestionare a riscurilor numită prin decizia Directorului general. De asemenea este menținut și un Registru de evidență și control al riscurilor identificate, structurat pe:

- riscuri operaționale - rezultate din activitatea de bază respectiv din procesele operaționale;
- riscuri de mediu – identificate cu ocazia evaluării aspectelor și impacturilor de mediu;
- riscuri de SSM – identificate cu ocazia evaluării riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională;
- alte riscuri – rezultate din activitățile entităților organizatorice.

Exemple de riscuri identificate:

- identificarea incompletă a cerințelor de acceptare pentru produsul/serviciul aprovizionat;
- identificarea unei documentații incomplete în dosarul lucrărilor/serviciilor efectuate de formațiile SMART sau la întocmirea ofertelor;
- asocierea (în faza de ofertare și contractare a execuției) cu parteneri, subcontractori, prestatori de servicii, care ulterior nu mai corespund cerințelor contractelor;
- fluctuație mare de personal, pierdere personal calificat;
- utilizarea de echipamente uzate moral;
- amenzi, costuri de curățare a zonelor poluate, datorită degajărilor/deversărilor de substanțe dăunătoare mediului înconjurător în cantități mari (ulei electroizolant) - cu pericol de incendiu;
- neîndeplinirea obligațiilor de conformare, în cazul defectării instalațiilor de evacuare a apelor uzate la sistemul de canalizare;
- neîndeplinirea obligațiilor de conformare, posibile amenzi și costuri suplimentare pentru decontaminare în cazul scurgerilor accidentale de combustibili (motorină, benzină) sau alte substanțe periculoase (de la laboratorul de încercări, uleiuri bune sau uzate, vopsele, acid de la bateriile de acumulatori);
- goluri financiare cauzate de întârzierea încasării valorii lucrărilor executate și facturate și acordarea la terți de avansuri negarantate.

OPCOM

Datorită specificității activității, o componentă foarte importantă a riscurilor ce amenință operarea curentă a societății o reprezintă riscurile ce pot fi generate de asigurarea securității informației.

În acest moment principalele riscuri identificate în zona securității informațiilor sunt:

- lipsa unui spațiu adecvat care să asigure continuarea activității OPCOM în cazul în care locația principală (Bd. Hristo Botev 16-18, sector 3) ar deveni inutilizabilă în urma unui dezastru major;
- aplicarea eronată a prevederilor Regulamentului privind protecția datelor cu caracter personal;
- creșterea atacurilor cibernetice, atât ca număr dar mai ales ca și grad de complexitate, creștere observată la scară globală;
- riscul de contagiune a personalului cu noul coronavirus;

- implementarea defectuoasă a prevederilor Legii nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice.

Pentru tratarea acestora, OPCOM utilizează un Sistem de Management al Securității Informației (SMSI), aprobat conform prevederilor standardului ISO/IEC 27001:2013 ("Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Sisteme de management al securității informației. Cerințe") ce cuprinde și sistemul de management al riscurilor. Riscurile de securitatea informației au fost evaluate la inițierea procesului de implementare a SMSI (anul 2015) și sunt reevaluate anual sau ori de câte ori este nevoie, conformitatea SMSI cu standardul 27001:2013 fiind recertificată în anul 2018. Metodologia utilizată pentru evaluare este preluată din standardul ISO/IEC 27005:2011 ("Tehnologia informației. Tehnici de Securitate. Managementul riscurilor de securitatea informației"), iar procesul de management al riscurilor cuprinde următoarele etape principale:

- inventarierea resurselor informaționale și clasificarea lor în funcție de importanța acestora din punct de vedere al securității informațiilor;
- identificarea riscurilor;
- analiza și evaluarea riscurilor (consecințe, probabilități de apariție a evenimentelor);
- tratarea riscurilor (selecția măsurilor de securitate, Planul de tratare a riscurilor).

În conformitate cu prevederile standardului ISO 9001:2015 și ale Ordinului Secretariatului General al nr.600/2018 privind aplicarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, s-au realizat evaluarea și tratarea riscurilor aferente obiectivelor specifice ale departamentelor din cadrul OPCOM pentru anul 2022.

Pentru aceasta a fost utilizată "Metodologia de management al riscurilor" elaborată de Secretariatul General al Guvernului pentru sistemul de control intern managerial al entităților publice, ale cărei prevederi aplicabile pentru OPCOM au fost transpuse într-o procedură de lucru.

Astfel, a fost întocmit un Registru al riscurilor la nivel de societate, care a inclus riscurile aferente obiectivelor specifice ale departamentelor, a fost efectuată evaluarea acestor riscuri și a fost întocmit un Plan de implementare a măsurilor de control pentru tratarea acestor riscuri.

Stadiul de implementare a măsurilor de control al riscurilor a fost analizat, pentru fiecare departament, cu prilejul auditului intern în domeniul managementului calității desfășurat în luna decembrie 2022, iar la începutul anului 2023 a fost efectuată evaluarea riscurilor reziduale.

Riscul legislativ și de reglementare

OPCOM depune toate eforturile necesare în vederea menținerii calității de operator delegat, în calitate de terț, pentru desfășurarea activității de stabilire a obligațiilor de plată, a drepturilor de încasare pentru Piața de Echilibrare și a dezechilibrelor cantitative și valorice ale Părților Responsabile cu Echilibrarea, activitate pe care o desfășoară în mod ireproșabil, de peste 17 ani.

OPCOM trebuie să colaboreze cu Transelectrica pentru a integra prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 128 din 8 decembrie 2021 pentru aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile având în vedere importanța piețelor pe termen scurt și posibilul impact la nivel național și european, în contextul funcționării cuplate a Pieței pentru Ziua Următoare și Pieței Intrazilnice la nivel european.

Există, de asemenea, în funcționarea piețelor organizate de energie electrică/gaze naturale/certificate verzi, administrate de OPCOM, riscul de reglementare, prin întârzierea adoptării legislației primare/reglementărilor de către ANRE și/sau aprobarea de către autorități a unor reguli care, ulterior, pot atrage interpretări diferite ale participanților la piețele respective și ale ANRE și chiar conduce la dificultăți majore și/sau stabilirea de către ANRE de termene foarte scurte pentru implementarea de către OPCOM a cerințelor cadrului de reglementare aprobat sau a modificărilor aduse cadrului de reglementare existent, astfel de abordări ale ANRE conducând de asemenea la dificultăți majore în îndeplinirea obligațiilor OPCOM ce derivă din formele finale publicate ale actelor normative aprobate de către ANRE.

De asemenea, în ceea ce privește activitățile realizate de OPCOM conform dispozițiilor legislației primare în vigoare, trebuie avute în vedere riscurile de modificare a respectivelor prevederi și necesitățile de adaptare a activității OPCOM în mod corespunzător pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor stabilite.

Pentru a preveni pe cât posibil astfel de situații, OPCOM elaborează reglementările necesare bunei funcționări a piețelor organizate de energie electrică, de certificate verzi și de gaze naturale administrate și participă activ la îmbunătățirea cadrului de reglementare care este supus unui proces de consultare publică, prin elaborarea și transmiterea observațiilor/completărilor/modificărilor considerate necesare.

În ceea ce privește proiectele/programele de dezvoltare derulate de OPCOM în plan european, pentru a asigura participarea viabilă a OPCOM, sunt derulate următoarele activități: este identificat și creat portofoliul de proiecte al instituției, sunt stabilite prin decizii interne echipele de proiect care derulează activități în cooperare cu reprezentanții celorlalte companii implicate în proiectele europene multipartite, inclusiv pentru gestionarea, atunci când se convine în acest sens de către toate părțile implicate și în cât mai mare măsură posibil, a riscului juridic ca un anumit contract elaborat în context european/regional, să nu fie recunoscut de partea contractantă și, în consecință, obligațiile contractuale să nu fie îndeplinite. Riscul de reglementare este de asemenea prezent în cazul proiectelor europene, referindu-se la posibilitatea ca reglementările privind piața unică europeană să sufere schimbări imprevizibile care ar putea conduce la situații în care, chiar și în condițiile în care există o pregătire riguroasă a documentației tehnice preliminare într-o interpretare existentă la un anumit moment, detaliile referitoare la formulări/cerințe/clauze generale din reglementările europene să conducă la interpretări diferite și la necesitatea abandonării anumitor direcții, inclusiv să genereze cheltuieli suplimentare sau costuri care au fost deja suportate și nu pot fi recuperate. De asemenea, modificările legislației europene aflate în dezbatere în ultimii doi ani pot impune schimbări la nivelul activităților OPCOM și necesități de adaptare corespunzătoare.

Riscul de neîncasare a contravalorii serviciilor prestate

În conformitate cu Ordinul ANRE nr.192/2019 privind Metodologia de stabilire a venitului reglementat aferent activității reglementate desfășurate de către operatorul pieței de energie electrică, ANRE aprobă anual prin ordin, venitul reglementat al OPCOM pentru anul următor, principiile de stabilire a tarifului reglementat și componentele tarifului reglementat.

Gestionarea riscului de neîncasare a contravalorii serviciilor prestate de OPCOM se realizează prin intermediul Procedurii privind facturarea și plata tarifului reglementat și a celorlalte proceduri elaborate la nivelul fiecărei piețe administrate de OPCOM, inclusiv prin colaborare directă între personalul OPCOM și participanții la piețe care înregistrează plăți restante.

Riscul de nerecuperare la timp a taxelor datorate ACER

Rolul OPCOM de Mecanism de raportare înregistrat conform REMIT a fost extins prin Decizia UE 2020/2JE2 a Comisiei din 12.12.2020 privind taxele datorate Agenției Europene pentru Cooperarea Autorităților din Domeniul Energiei pentru cofectarea, utilizarea, prelucrarea și analizarea informațiilor raportate în temeiul Regulamentului (UE) nr. J22Z/20J1 al Parlamentului European și al Consiliului, situație în care OPCOM aplică un mecanism contractual bilateral în relație cu participanții la piață în vederea implementării acestei funcții de colector al taxelor anuale pentru ACER și gestionării cât mai eficiente a riscurilor de nerecuperare la timp a taxelor individuale de la participanții pentru care raportează.

Riscul de accidentare și de îmbolnăvire profesională

De asemenea, în conformitate cu legislația în vigoare, a fost realizată evaluarea riscurilor de accidentare și de îmbolnăvire profesională la nivelul OPCOM în urma căreia a fost determinat nivelul de risc global al societății la valoarea de 2,83, valoare ce încadrează societatea în categoria unităților cu nivel de risc de accidentare „mic spre mediu”. A fost întocmit Planul de prevenire și protecție.

Riscul în legătură cu litigiile aflate pe rolul instanțelor de judecată

Pe rolul instanțelor de judecată se aflau în curs la finele anului un număr de 27 litigii în care OPCOM are atât calitatea de pârât, cât și de reclamant. Ca urmare, în urma soluțiilor adoptate de instanțele de judecată există riscul de afectare a imaginii OPCOM, dar și riscuri care pot conduce la înregistrarea de rezultate financiare nefavorabile pentru societate, cu o mențiune față de acțiunile în instanță existente între OPCOM și acționarul majoritar Transelectrica.

FORMENERG

FORMENERG manifestă o toleranță redusă la risc, iar la nivelul anului 2022 a întreprins măsurile de analiză și identificare a riscurilor, printr-un management situațional participativ urmărind strategii corespunzătoare de tratare a acestora.

Modul de tratare a riscurilor identificate este prezentat în **“Metodologia de management al riscurilor”** elaborată de SGG pentru sistemul de control intern managerial al entităților publice, ale cărei prevederi aplicabile pentru FORMENERG au fost transpuse într-un **“Manual de Implementare a Sistemului de Control Intern Managerial”**.

Gestionarea riscurilor necesită implicarea tuturor factorilor, atât a celor cu funcții de conducere, cât și a celor cu atribuții executive, prin stabilirea de responsabilități clare la nivelul tuturor structurilor organizatorice și decizionale.

În cadrul procesului de identificare a riscurilor s-a ținut cont atât de **cauzele** apariției **vulnerabilităților** (cauze interne) / **amenințărilor** (cauze externe) ce pot duce la apariția riscurilor cât și de **efectele** pe care acestea le pot produce.

Mai jos, sunt exemplificate o serie de riscuri identificate:

În ceea ce privește **riscurile de corupție**, la nivelul anului 2022, FORMENERG nu a înregistrat reclamații la Comisia de Disciplină, cazuri de intimidare sau de atac la persoană și nici cazuri de discriminare pe bază de sex/vârstă/rasă/religie/convingeri politice. Prevederile legate de respectarea drepturilor omului au fost incluse în Regulamentul Intern și în CCM.

După ce riscurile au fost identificate și evaluate și după ce s-a definit limita de toleranță, s-a stabilit tipul de răspuns la risc pentru fiecare risc în parte (strategia adoptată).

Strategiile adoptate au constat în tratarea riscului prin măsuri de eliminare/diminuare sau monitorizare a riscului.

S-au selectat riscurile semnificative, pe baza Profilului de risc și limitei de toleranță la risc, s-a elaborat *Registrul de riscuri la nivelul entității* și s-a întocmit *Planul de implementare a măsurilor de control*.

Pe baza rapoartelor anuale privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor de la nivelul fiecărei direcții/birou/compartiment independent, dar și pe baza Planului de implementare a măsurilor de control pentru riscurile semnificative la nivelul entității publice, a fost elaborată informarea anuală privind gestionarea riscurilor.

Informarea cuprinde o analiză a riscurilor identificate și gestionate la nivelul compartimentelor, respectiv monitorizarea obiectivelor și activităților prin intermediul indicatorilor de performanță la nivelul entității publice.

Gestionarea riscurilor reprezintă măsurile întreprinse pentru diminuarea probabilității (posibilității) de apariție a riscului sau/și de diminuare a consecințelor (impactului) asupra rezultatelor (obiectivelor), dacă riscul s-ar materializa. Gestionarea riscului reprezintă diminuarea la risc, dacă acesta este o amenințare.

Managementul riscurilor vizează identificarea, evaluarea, gestionarea și constituirea unui plan de măsuri de atenuare a riscurilor, revizuirea periodică, monitorizarea și stabilirea responsabilităților.

FORMENERG manifestă o toleranță redusă la risc, urmărind strategii corespunzătoare de tratare a acestora, astfel încât să le mențină în limite acceptabile sau să se elimine consecințele lor.

În domeniul calității - riscurile sunt ținute sub control prin: implementarea și respectarea procedurilor de analiză efectuate de managementul societății și auditul intern; monitorizarea și măsurarea satisfacției clienților; implementarea și respectarea procedurilor de autorizare a cursurilor; îndeplinirea programului de instruire.

Au fost identificate următoarele riscuri:

- riscuri cu impact inițial mare: riscul de încheiere a auditurilor de calitate cu neconformități majore, care ar putea conduce la suspendarea sau anularea unor certificări și pierderea unor contracte, iar activitatea poate fi afectată prin scăderea satisfacției clienților, pierderea competitivității, pierderea unor licitații;
- riscuri cu impact inițial mediu: scăderea eficacității Sistemului Integrat de Management al Calității; proiectarea și lansarea de servicii care nu satisfac așteptările clienților, cerințele legale ori așteptările rezonabile ale părților interesate; neimplicarea conducerii executive în creșterea competenței personalului responsabil cu managementul calității.

În domeniul protecției mediului și SSO - în urma măsurilor întreprinse în anul 2022, aceste riscuri au fost menținute la un nivel de impact mic. Acest control eficient al riscurilor de mediu și SSO a fost posibil prin: implementarea și respectarea procedurilor de gestionare a deșeurilor, implementarea și respectarea procedurilor pentru situații de urgență, standardizarea și optimizarea acestora, contract cu un cabinet medical de întreținere și efectuarea periodică de analize medicale specifice.

Au fost identificate următoarele riscuri:

- riscuri cu impact inițial mare: situațiile de urgență cu impact asupra mediului și SSO; gestionarea deșeurilor în condiții de nesiguranță; comportament nepreventiv și creșterea impactului asupra mediului prin uzura echipamentelor;
- riscuri cu impact inițial mediu: creșterea nejustificată a consumurilor de resurse naturale; lipsa măsurilor de supraveghere a sănătății angajaților, de prevenire a

accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale; aplicarea de sancțiuni privind încălcarea normelor de mediu, periclitarea siguranței sănătății angajaților și a părților interesate, restrângerea numărului de servicii prin diminuarea numărului de angajați apti de muncă.

În domeniul politicii sociale și de personal - au fost luate măsuri de motivare a personalului prin stimulente financiare și crearea unui mediu de lucru plăcut, realizarea planului anual de instruire și de pregătire profesională, implicarea angajaților în procesul decizional prin cooptarea în consiliul de administrație al unui reprezentant sindical, menținerea bugetului pentru rezolvarea situațiilor sociale deosebite, realizarea unui plan de inducție și integrare a noilor angajați.

Au fost identificate următoarele riscuri:

- riscuri cu impact inițial mediu: scăderea ratei de retenție a personalului existent sau a noilor angajați, alocarea unui număr insuficient de ore de formare profesională, diminuarea bugetului alocat îmbunătățirii condițiilor de muncă și prevenției în sănătatea angajaților, carențe în informarea corectă a angajaților în ceea ce privește situația societății, scăderea calității serviciilor prestate, scăderea productivității muncii, conflicte sindicale, demotivarea angajaților.

În domeniul politicii privind etica și integritatea în afaceri - În 2022, nu au fost reclamate la Comisia de Disciplină cazuri de intimidare sau de atac la persoană și nici cazuri de discriminare pe bază de sex/vârstă/rasă/religie/convingeri politice. Riscul de a încălca drepturile omului are un impact inițial mediu, dar prin măsurile de ținere sub control, aceste riscuri au fost menținute la un nivel mic. Prevederile legate de respectarea drepturilor omului au fost incluse în regulamentul intern și în contractul colectiv de munca.

TELETRANS

Riscurile TELETRANS sunt în curs de gestionare conform procedurii interne și Ordinului 600/2018. În anul 2022, principalele riscuri au fost legate de activitatea tehnică și se referă în special la gradul de uzură al echipamentelor și infrastructurii de telecomunicații a Transelectrica, pe care trebuie să operăm, conform contractelor în vigoare. Asigurarea pieselor de schimb, înlocuirea echipamentelor sau investițiile nu depind de decizia TELETRANS, fiind exclusiv în sarcina companiei – mamă.

Aceleași riscuri identificate în anii anteriori s-au perpetuat și în cursul anului 2022.

Suplimentar, s-a mai identificat un risc tehnic asociat rețelei de telecomunicații aflată în operarea TELETRANS, respectiv "Furnizarea serviciilor în regim de „best effort” în condițiile depășirii capacităților instalate în rețeaua TELETRANS”.

5. Indicatori-cheie de performanță nefinanciară relevanți pentru activitatea specifică

SMART

În general, indicatorii de performanță sunt stabiliți odată cu obiectivele specifice și cu descrierea proceselor operaționale și sunt discutați cu ocazia ședințelor privind analiza de management. Dintre acești indicatori, amintim:

- satisfacția clientului, feed-back pentru lucrări efectuate în baza atestatului ANRE
 - Indicator: Gradul de satisfacție anual al clienților (media aritmetică a valorilor gradului de satisfacție al contractelor finalizate în perioada de referință) – calculat conform Ordinului ANRE nr. 45/07.09.2016;
- monitorizarea stării de sănătate a salariaților; Analize și controale medicale conform prevederilor legale în vigoare;
 - Indicator: Nr. salariați monitorizați/ Nr. salariați*100 [%];
- ofertare și contractare
 - Indicator: Oferte acceptate finalizate prin comandă, contract/oferte trimise la client*100 [%];
- grad de rezolvare a neconformităților
 - Indicator: neconformități rezolvate / neconformități identificate x 100 [%];
- grad de realizare a programului de audit
 - Indicator: audituri realizate/audituri planificate x100 [%];
- grad de realizare global programe instruire
 - Indicator: programe realizate/programe aprobate x100 [%];
- echipamente de măsurare și monitorizare etalonate, verificate în perioada dată
 - Indicator: EMM etalonate, verificate/EMM planificate la etalonare,verificare *100 [%];
- eficacitatea acțiunilor de tratare a riscurilor și oportunităților
 - Indicator: Nivel de risc global ≤ valoare de referință;
- gestionare deșeuri
 - Indicator: Nr. tipuri deșeuri colectate/Nr. tipuri deșeuri colectabile selectiv *100.

Pentru dezvoltarea/îmbunătățirea capabilităților de raportare, control și management al riscului, acordarea unei atenții sporite relației cu Transelectrica, SSMRET SMART își propune:

- integrarea/ corelarea proceselor și mecanismelor de administrare a riscurilor corporatiste (altele decât cele de operare adresate de reglementări, standard și practice din domeniul energie/energetic) cu procesele și mecanismele de administrare a riscurilor aferente activităților de mentenanță, în scopul asigurării unei adresări adecvate a riscurilor la care este expusă entitatea economică, în sensul completitudinii adresării acestora;
- revizuirea, îmbunătățirea și/sau dezvoltarea (după caz) de procese și instrumente de administrare a riscurilor corporatiste, precum și revizuirea și/sau recalibrarea/ ajustarea periodică a instrumentelor de administrare a riscurilor (de ex. proceduri interne, algoritmi și modele, scale de evaluare, profilul de risc, limita de toleranță la risc, fluxuri operaționale și informaționale);
- creșterea nivelului cunoștințelor personalului societății în privința administrării riscurilor în special prin realizarea unor sesiuni de pregătire/ training pentru personalul SSMRET SMART – executiv și cele 8 sucursale;
- îmbunătățirea fluxurilor informaționale de circulare a informației privind riscurile în cadrul organizației, atât în scopul unei mai bune administrări a acestora în locațiile în care există expunerea, cât și a unei mai bune aplicări a principiului de luare informată a deciziilor din perspectiva riscurilor (RIDM – Risk-Informed Decision Making);
- dezvoltarea unui cadru intern de asigurare a continuității afacerilor (BCM – Business Continuity Management).

OPCOM

Indicatorii nonfinanciari utilizați în cadrul OPCOM sunt:

- cota tranzacțiilor pe diversele piețe de energie electrică administrate (Cantitatea tranzacționată în perioada de referință pe piața respectivă/Consumul național net);
- randamentul participării la tranzacții pe diversele piețe de energie electrică administrate (Nr. participanți ce au depus oferte în perioada de referință pe piața respectivă/Nr. participanți înregistrați la piața respectivă);
- gradul de satisfacție al clienților OPCOM cu privire la calitatea serviciilor oferite pentru administrarea piețelor/instrumentelor puse la dispoziția participanților la piețe (exprimat în note de la 1-5);
- gradul de satisfacție al salariaților OPCOM (exprimat în calificative: foarte mulțumit, mulțumit, nemulțumit și neutru);
- nivelul incidentelor de securitatea informației (exprimat în număr de incidente înregistrate în perioada de referință);
- numărul de servicii de raportare prestate de OPCOM din totalul serviciilor pentru care sunt calificate mecanismele de raportare înregistrate de ACER, OPCOM aflându-se între primele RRM-uri din punct de vedere al diversității serviciilor pentru care a fost calificat de ACER și pe care le raportează în prezent; numărul de beneficiari ai serviciilor de raportare REMIT (exprimat în număr de beneficiari anual).

Din perspectiva Țintelor stabilite, atât obiectivele generale ale calității cât și cele peste 100 obiective specifice ale calității, defalcate pe niveluri relevante din structura organizatorică a societății, au fost îndeplinite în proporție de aproape 100%, anumite aspecte neputând a fi realizate din motive independente de OPCOM.

FORMENERG

Pentru a obține performanțe sustenabile prin armonizarea obiectivelor economice, sociale și ecologice, FORMENERG utilizează un sistem de evaluare a performanțelor ce trebuie să surprindă următoarele aspecte: obiectivele entității, strategia acesteia, eficacitatea și eficiența activităților derulate, capacitatea FORMENERG de adaptare la cerințele pieței în care operează.

În termeni de eficiență, activitatea trebuie programată și abordată din perspectivă globală, cu luarea în considerare a celor patru tipuri de capital de dezvoltare: uman, economic, social, de mediu.

În vederea stabilirii îndeplinirii obiectivelor și a modului de realizare a acestora, este necesară o *monitorizare a desfășurării activităților* în ansamblul lor și o *evaluare a gradului de realizare a obiectivelor* pe baza unor *indicatori de performanță*, prin compararea rezultatului Țintă așteptat, cu valoarea efectivă a acestuia obținută în momentul evaluării.

Indicatorii de performanță sunt definiți ca variabile cantitative sau calitative, care furnizează informații simple și de încredere pentru măsurarea rezultatelor în dinamica proceselor și activităților realizate. Totodată, indicatorii sunt instrumente analitice de bază pentru evaluarea unui anumit rezultat (cu ținte de realizare anterior stabilite) sau pentru compararea unor rezultate similare.

Indicatorii de performanță nonfinanciari măsoară:

- cantitatea – rezultatul direct al activității (ex. numărul de sesiuni de formare);

- calitatea – calitatea rezultatelor (ex. numărul de greșeli făcute, satisfacția angajaților, satisfacția clientului);
- durata – durata variază în funcție de natura rezultatului (perioada în care trebuie produse efectele);
- eficiența – maximizarea rezultatelor unei activități în relație cu resursele utilizate;
- eficacitatea – gradul de îndeplinire a obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități, raportul dintre efectul proiectat și rezultatul efectiv al activității respective.

Pentru activitatea specifică a FORMENERG, printre indicatorii nonfinanciari relevanți se regăsesc:

- serviciile de formare profesională
Indicatori:
 - Număr serii cursuri
 - Număr cursanți
 - Venituri servicii instruire
- servicii cazare hostel
Indicatori:
 - Grad de ocupare hostel
 - Venituri servicii cazare hostel
- satisfacția clientului (extern și intern)
Indicatori:
 - Gradul de satisfacție a cursantului cu privire la calitatea serviciilor oferite
 - Gradul de satisfacție a salariatului
- monitorizarea stării de sănătate a angajaților
Indicator
 - Controale medicale conform prevederilor legale în vigoare
- monitorizare deșeuri
Indicator
 - Nr. tipuri deșeuri colectate/ Nr. tipuri deșeuri colectate selectiv*100.

TELETRANS

Pentru anul 2022, TELETRANS nu a stabilit indicatori de performanță nefinanciară.

6. Sistemul de management al mediului

SMART

Modalitatea de identificare și evaluare a aspectelor de mediu este reglementată prin procedura de sistem SMART-PSM-07.00 „Identificarea aspectelor de mediu și a impacturilor de mediu asociate”.

Identificarea și evaluarea aspectelor de mediu se realizează ori de câte ori apar modificări în structura de procese, activități, produse sau servicii; modificări legislative; dezvoltarea unor activități, servicii sau lucrări noi; schimbări semnificative de instalații și procese; mutarea unor instalații în alte locuri. Sunt reanalizate în vederea actualizării lor, anual.

Pentru identificarea aspectelor de mediu sunt avute în vedere elementele referitoare la condițiile de lucru:

- emisiile în condiții de funcționare normală;
- emisiile în condiții de funcționare anormală, respectiv situații de urgență, avarii sau accidente;
- frecvența emisiilor;
- consecința emisiilor asupra mediului și sănătății;
- riscul producerii emisiilor;
- încadrare în reglementări;
- sesizări publice sau ale vecinilor;
- utilizarea materiilor prime și a resurselor naturale;
- alte aspecte referitoare la valorile materiale și spirituale ale comunității locale.

În funcție de punctajul obținut în evaluarea aspectului de mediu, rezultă lista aspectelor de mediu cu impact semnificativ și lista posibilelor situații de urgență. Pentru fiecare situație de urgență se întocmește un plan de prevenire a situației de urgență, plan care este simulat anual.

Scopul acestui plan este de a răspunde la situații de urgență reale, de a se lua măsuri pentru a preveni sau pentru a diminua consecințele unei situații de urgență, adecvate la magnitudinea urgenței și impactul potențial asupra mediului, să furnizeze informații relevante și să efectueze instruire legată de capacitatea de pregătire de răspuns la situațiile de urgență.

Menționăm că posibilele situații de urgență, respectiv incidentele, avariile sau accidentele care pot avea un impact deosebit de grav asupra mediului, sunt posibil a se produce doar ca urmare a unei funcționări anormale.

Situațiile de urgență care necesită intervenția imediată pentru limitarea efectului asupra mediului, vor fi luate în considerare la stabilirea planurilor de pregătire pentru situații de urgență și capacitate de răspuns.

În cadrul Societății au fost identificate următoarele posibile situații de urgență:

- scurgeri de ulei în timpul aplicării tehnologiei de tratare/regenerare ulei (pe amplasamentul beneficiarului);
- pierderi de ulei/carburant în cazul defectării unui subansamblu auto sau accident;
- posibile scurgeri de ulei în timpul manipulării recipientilor cu ulei.

Pentru aceste situații, personalul de execuție este dotat cu pământ absorbant biodegradabil. SMART deține autorizații de mediu emise de către Agențiile teritoriale de mediu (acolo unde s-a considerat necesar) și realizează raportările cerute de către legislație.

De asemenea, există Programe de management de mediu, aprobate de către beneficiari, care conțin Planuri de reducere a impactului asupra mediului și planuri de monitorizare.

Exemple de aspecte de mediu cu măsuri de reducere:

- amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială după terminarea lucrărilor (Resurse naturale și conservarea biodiversității);
 - măsura - Reconstrucția ecologică, umplerea golurilor, amenajarea terenului aferent, plantarea de pomi și gazon și refacerea cadrului natural după terminarea lucrărilor;
- emisii de poluanți clasici sau emisii de gaze cu efect de seră (protecția calității aerului).
 - măsura - Prevenirea degajărilor de praf pe timpul lucrărilor de săpătură prin stropire cu apă în caz de pământ uscat și/sau vânt. Emanatiile de gaze produse de 16 mijloace de transport și de utilajele folosite nu pot depăși limitele admise. Se impune utilizarea de mijloace de transport și utilaje care să funcționeze normal. Se va evita funcționare inutilă a utilajelor.

OPCOM

OPCOM se preocupă în permanență de elementele legate de protecția mediului, una dintre direcțiile urmărite fiind reducerea consumului de energie electrică. În acest sens, toate echipamentele IT utilizate în activitatea zilnică sunt certificate Energy Star. O altă tehnologie ce asigură un consum redus de energie electrică este tehnologia de virtualizare, a cărei utilizare pe scară largă a permis dezvoltarea societății în condițiile reducerii consumului de energie electrică. De asemenea, în vederea reducerii consumului de energie electrică, OPCOM a luat măsura de înlocuire cu tuburi cu led a lămpilor de iluminare dotate cu tuburi cu neon, realizând astfel o reducere a consumului cu circa 40%.

OPCOM are, de asemenea, o politică de colectare selectivă a deșeurilor, aplicată și la nivelul deșeurilor DEEE, acestea începând de la tonerul uzat și finalizând cu echipamentele IT casate, fiind colectate de societăți specializate.

Din perspectiva domeniului de activitate, OPCOM este pe deplin angrenat în eforturile întreprinse la nivel național pentru implementarea serviciilor de piață și a produselor și instrumentelor specifice care să contribuie la creșterea ponderii energiei electrice produse din surse cu emisii reduse de carbon.

În acest sens, reprezentanții OPCOM participă în cadrul grupurilor de lucru constituite la nivelul Ministerului Energiei cu participarea ANRE și a reprezentanților Transelectrica precum și a altor entități după caz, cu obiectivul implementării unei noi scheme de sprijin pentru susținerea producerii energiei din surse cu emisii reduse de carbon, mecanism în cadrul căruia OPCOM ar urma să exercite rolul de contraparte în cadrul contractelor pentru diferență încheiate cu investitorii în tehnologiile curate susținute prin ajutorul de stat.

OPCOM aplică o politică de colectare selectivă a deșeurilor pentru deșeurile DEEE, respectiv, consumabile de tipul tonerului uzat și echipamentele IT casate, acestea fiind colectate de societăți specializate.

FORMENERG

FORMENERG acordă o importanță deosebită protecției mediului integrând cele mai bune practici în domeniu, în activitățile desfășurate. Ca atare, conformarea cu reglementările de mediu aplicabile se realizează ori de câte ori apar modificări în structura de procese, activități, modificări legislative, desfășurarea unor lucrări de întreținere sau reparare a clădirii societății.

În ceea ce privește domeniul de activitate și procesele desfășurate la nivelul FORMENERG, nu au fost identificate elemente de risc, astfel încât acestea nu au un impact semnificativ asupra mediului.

Pe linia protecției mediului, pentru activitatea desfășurată, există o preocupare permanentă a FORMENERG pentru minimizarea impactului activității desfășurate asupra mediului înconjurător, alinierea la cerințele impuse de organismele de reglementare în domeniu. Prin aceasta se trasează repere pentru monitorizarea atentă a consumurilor de resurse (energie, apă) și gestionarea responsabilă a deșeurilor.

➤ **Consumul de energie**

Pentru încălzirea spațiilor, FORMENERG utilizează o centrală termică care funcționează cu gaz metan, echipată cu două cazane cu o capacitate termică totală de 920 kw.

Consumul orar de combustibil este de 108 Nmc/h. Centrala este prevăzută cu un coș de evacuare a poluanților cu înălțimea de 24,5 m și suprafața de 0,422 mp.

Monitorizarea calității aerului (gazele de ardere rezultate de la centrala termică) se realizează prin depunerea buletinelor de analize la autoritățile solicitante. Determinările se efectuează semestrial iar datele privind calitatea aerului (emisii) vor fi raportate anual autorității pentru protecția mediului.

Alimentarea cu energia electrică necesară pentru funcționarea echipamentelor utilizate în activitate și pentru iluminarea amplasamentului este realizată din Sistemul Energetic Național pe baza contractului de furnizare.

Pentru reducerea consumurilor și respectarea celor mai bune tehnici disponibile privind utilizarea eficientă a energiei, se au în vedere următoarele aspecte:

- funcționarea corespunzătoare a sistemului de ventilație;
- selectarea echipamentelor consumatoare de energie electrică cu un consum specific cât mai mic.

Calculul consumurilor de energie are la bază corelarea cantităților de energie consumată cu sumele facturate și achitate, utilizând puterea calorică dar și factorii agreați de conversie pentru energie.

➤ **Consumul de apă**

Alimentarea cu apă în scop potabil și igienico-sanitar se asigură din rețeaua publică administrată de Societatea APA NOVA București SA pe baza contractului de furnizare.

Apele uzate sunt evacuate în rețeaua de canalizare orășenească administrată de Societatea APA NOVA București SA.

Monitorizarea apelor uzate evacuate în canalizarea orășenească este efectuată de laboratoare abilitate (în prezent ECOIND București). Determinările se efectuează lunar în secțiunea de control R1 iar datele privind calitatea apelor uzate evacuate vor fi raportate anual autorității pentru protecția mediului.

Calculul consumurilor de apă are la bază corelarea cantităților de apă consumată cu sumele facturate și achitate.

➤ **Gestionarea deșeurilor**

FORMENERG respectă ierarhia gestiunii deșeurilor și depune eforturi în sensul prevenirii generării acestora, căutând în permanență soluții pentru reciclare, respectiv valorificare a deșeurilor generate din activitatea proprie (hârtie, pet, toner uzat, echipamente IT casate etc.).

În acest sens, FORMENERG a adoptat o politică de colectare selectivă a deșeurilor, aplicată și la nivelul deșeurilor DEEE. Modul de gospodărire a deșeurilor presupune întocmirea și menținerea la zi a Evidenței gestiunii deșeurilor. Aceasta se va depune anual la Agenția pentru Protecția Mediului București.

La baza politicii de mediu și sănătate și securitate ocupațională stă identificarea și ținerea sub control a aspectelor de mediu și riscurilor asociate tuturor activităților ce se desfășoară în organizație, pentru asigurarea conformării cu cerințele legale și cu alte cerințe aplicabile la care organizația subscrie, prevenirii poluării și a accidentelor de muncă, a îmbolnăvirilor profesionale, dar și respectarea dreptului părților interesate de a trăi într-un mediu nepoluat.

Politica societății în acest domeniu urmărește:

- minimizarea cantităților de deșeuri generate și gestionarea lor în condiții de siguranță atunci când apariția lor nu poate fi evitată;
- reducerea consumurilor de resurse naturale;
- reducerea impactului asupra mediului asociat activităților și produselor societății, prezente și viitoare, prin înlocuirea treptată a unor tehnologii și a unor materii prime cu altele care au un impact redus de mediu;
- proiectarea și dezvoltarea de produse ecologice și economice care pe durata lor de utilizare diminuează amprenta asupra mediului și a consumatorilor;
- aprovizionarea cu materii prime și de desfacere a produselor destinate serviciilor de formare și serviciilor hoteliere, a unei influențe pozitive privind dezvoltarea durabilă și sustenabilă;
- prevenirea apariției situațiilor de urgență cu impact asupra mediului și sănătății și securității ocupaționale, prin stabilirea și aplicarea de măsuri coerente și eficiente de prevenire a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase;
- adoptarea unui comportament preventiv față de poluarea mediului pentru a îmbunătăți continuu performanțele de mediu;
- analiză continuă a riscurilor și a elementelor de importanță majoră în procese;
- asigurarea unui mediu de lucru optim pentru angajați în vederea păstrării, în primul rând prin activități preventive, a sănătății și siguranței salariaților;
- supravegherea continuă a stării de sănătate a angajaților și întreprinderea de acțiuni pentru îmbunătățirea sănătății acestora și pentru prevenirea accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale;
- respectarea dreptului părților interesate de a trăi în condiții de mediu nepericuloase.

TELETRANS

Managementul la cel mai înalt nivel al societății TELETRANS manifestă o grijă deosebită pentru prevenirea poluării și protecția mediului înconjurător, exprimată și comunicată tuturor părților interesate prin Declarația Directorului General privind politica în domeniul calității, mediului, securității și sănătății în muncă, în cadrul societății TELETRANS fiind implementat, certificat și menținut încă din anul 2009 un Sistem de Management Integrat al calității, mediului, securității și sănătății în muncă, în conformitate cu prevederile

standardului internațional în domeniul mediului ISO 14001 – Sisteme de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare.

Aspectele de mediu identificate la nivelul societății TELETRANS se referă în principal la gestionarea deșeurilor fiind ținute sub control în Agenții și Centre în conformitate cu prevederile legale în vigoare, cadrul decizional existent și cu procedurile/instrucțiunile interne specifice de mediu, care stabilesc atribuțiile și responsabilitățile personalului din cadrul TELETRANS, desemnat responsabil cu protecția mediului.

Astfel, în cadrul TELETRANS nu se evidențiază și nu se preconizează aspecte de mediu cu impact negativ semnificativ asupra mediului înconjurător, generat din activitățile și procesele sale.

Având în vedere natura și nivelul înalt al calității produselor și serviciilor rezultate din procesele/activitățile Societății, precum și grija conducerii față de mediul înconjurător și față de sănătatea și securitatea în muncă a angajaților, manifestată la nivelul întregii Societăți, care deține, menține și se preocupă permanent pentru actualizarea certificărilor impuse de ultimele standardele internaționale în domeniul calității, mediului și sănătății și securității ocupaționale, nu se apreciază consecințe asupra schimbării climatice și a dezvoltării durabile, provenite din activitățile Societății.

7. Aspecte sociale și de personal. Eliminarea discriminării și promovarea egalității de gen

SMART

Regulamentul Intern al SMART conține un capitol specific denumit: Reguli privind respectarea principiului nediscriminării și al înlăturării oricărei forme de încălcare a demnității – care definește și reglementează cadrul relațiilor de muncă în cadrul firmei.

Astfel, fiecare salariat al SMART beneficiază de condiții de muncă adecvate activității desfășurate, de protecție socială, de securitate și sănătate în muncă, precum și de respectarea demnității și a conștiinței sale, fără nicio discriminare.

Tuturor salariaților le este recunoscut dreptul la plată egală pentru muncă egală, dreptul la negocieri colective, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, precum și dreptul la protecție împotriva concedierilor nelegale.

La stabilirea și la acordarea salariului este interzisă orice discriminare pe criterii de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, vârstă, apartenență națională, rasă, culoare, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală.

OPCOM

În ceea ce privește aspectele sociale și de personal în cadrul OPCOM, al relației dintre angajator și salariat, acestea s-au efectuat în conformitate cu legislația muncii, precum și cu prevederile Contractului Colectiv de Muncă al OPCOM, în vigoare în anul 2022, al Regulamentului intern, Regulamentului de organizare și funcționare al OPCOM, Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor vacante, Codul de Etică și Conduită Profesională, etc.

Pentru asigurarea condițiilor corespunzătoare de muncă, sănătate și siguranță la locul de muncă sunt aplicate următoarele măsuri:

- este asigurată amenajarea ergonomică a locurilor de muncă prin utilizarea scaunelor ergonomice, reglabile, poziționarea corectă a mobilierului de birou și a calculatorului față de lucrător, de sursa de iluminat, de sistemele de aer condiționat;
- este monitorizată starea de sănătate a angajaților prin contractarea de către angajator a serviciilor medicale tip abonament;
- asigurarea unui mediu de lucru curat prin acțiunea personalului propriu, precum și prin colaborarea cu firme de profil pentru: evacuarea gunoierului menajer, curățarea suprafețelor exterioare ale ferestrelor, întreținerea aparatelor de aer condiționat, dezinsecțiile periodice, aprovizionarea cu recipiente și întreținerea dozatoarelor de apă potabilă;
- asigurarea unui mediu de lucru sigur pentru protejarea salariaților împotriva virusului COVID-19 prin stabilirea unor măsuri stricte, astfel: efectuarea triajului la intrarea în societate prin luarea temperaturii și completarea zilnică de către fiecare salariat, prezent fizic în sediul societății, a unui chestionar privind evaluarea gradului de risc în cadrul personalului OPCOM, amplasarea dezinfectantelor la intrarea în societate și la fiecare etaj, asigurarea necesarului zilnic de măști de protecție pentru fiecare salariat prezent fizic la sediul societății, etc.;
- sunt asigurate dotările electronice necesare pentru salariații care își desfășoară activitatea în regim de telemuncă;
- este verificată permanent starea echipamentului individual de protecție pentru activitățile care necesită aceste echipamente (ex. personalul de întreținere-curățenie, electrician) reînnoindu-le periodic sau ori de câte ori s-a constatat uzura prematură a acestora.

Tehnica de calcul pusă la dispoziția salariaților este la un nivel profesional ridicat atât din punct de vedere al performanțelor cât și din punct de vedere al protejării vederii acestora.

În contextul pandemic care a continuat și în anul 2022, din punctul de vedere al rolului și activității desfășurate, OPCOM a acordat maximă atenție asigurării sustenabilității și continuității activității, respectiv a derulării în condiții normale a operațiunilor în relația cu partenerii, participanții la piață, autorități, alte părți interesate. În acest sens, OPCOM a adoptat permanent o atitudine pro-activă, în toate acțiunile și proiectele derulate nelimitându-se la respectarea dispozițiilor și recomandărilor autorităților. Astfel, în mod operativ și susținut, a implementat măsuri care să mențină un mediu sănătos, stabil și de încredere atât în cadrul companiei, cât și pentru parteneri (menționăm cu titlu de exemplu Planul de măsuri pentru prevenirea și gestionarea infecțiilor cu Covid-19 în cadrul OPCOM, adoptarea măsurilor necesare pentru transmiterea prin e-mail a documentelor specifice, fără ca acestea să prezinte semnătura olografă, actualizarea corespunzătoare a procedurilor și instrucțiunilor de lucru în activitatea de administrare a piețelor centralizate etc).

Formarea profesională este asigurată în conformitate cu legislația muncii în vigoare și cu reglementările interne, atât ca acțiune realizată în vederea asigurării de șanse cât și din perspectiva tratării/eliminării oricărei posibile lipse de expertiză tehnice pe anumite domenii.

În consecință, formarea profesională a salariaților în anul 2022 a avut ca obiective principale:

- adaptarea și integrarea deplină a salariatului la cerințele postului;
- actualizarea cunoștințelor și perfecționarea pregătirii profesionale;
- dobândirea unor cunoștințe avansate, a unor metode și procedee moderne, necesare pentru realizarea activităților profesionale;
- dezvoltarea capacității de comunicare în situații profesionale;

- stimularea capacității de inovare cu aplicabilitate în limitele răspunderii asumate;
- dezvoltarea și implementarea unor proiecte noi, ceea ce a condus la diversificarea obiectului principal de activitate.

Implementarea cu succes a acestor obiective a presupus un efort susținut din partea personalului implicat în proiecte pe tot parcursul anului, inclusiv prin punerea în aplicare a noilor cunoștințe, abilități și competențe dobândite în urma cursurilor de formare și perfecționare profesională.

În ceea ce privește dreptul angajaților de a fi informați, în primul trimestru al anului, salariații au fost informați de către conducerea executivă în legătură cu fondul estimat pentru anul 2022 pentru cheltuieli sociale, încheindu-se un protocol cu partenerul social privind modul de alocare a surselor financiare pe tipuri de cheltuieli sociale.

Întâlnirile dintre Angajator și Sindicat în anul 2022 s-au caracterizat prin disponibilitatea părților pentru dialog. Părțile au negociat acordarea unor drepturi salariale cu respectarea prevederilor legale. În cursul anului 2022 au fost negociate și semnate protocoale și un Act adițional la Contractul Colectiv de Munca. Drepturile sindicale au fost întotdeauna respectate în cadrul societății.

În ceea ce privește lupta împotriva discriminării și a promovării diversității, în cadrul OPCOM este respectat și se aplică principiului nediscriminării și a înlăturării oricăror forme de încălcare a demnității în conformitate cu legislația în vigoare, Regulamentul Intern sau Codul de Etică și Conduită Profesională.

În conformitate cu Codul de Etică și Conduită Profesională, OPCOM respectă și garantează tratamentul egal și nediscriminatoriu în relația cu salariații, participanții la piețele administrate, partenerii și colaboratorii societății.

În exercitarea funcției, salariații OPCOM au obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura transparența, imparțialitatea și eficacitatea necesare pentru a câștiga și a menține încrederea participanților la piețele administrate, partenerilor și colaboratorilor. Totodată, angajații Societății sunt obligați să asigure egalitatea de tratament și să se abțină de la acte de discriminare pe criteriile de naționalitate, sex, origine, rasă, etnie, handicap, vârstă, religie sau convingeri politice.

Este interzisă hărțuirea morală la locul de muncă prin orice fel de comportament care, prin caracterul său sistematic, poate aduce atingere demnității, integrității fizice ori mentale a unui angajat sau grup de angajați, punând în pericol munca acestora sau degradând climatul de lucru.

În cadrul Regulamentului Intern al OPCOM sunt structurate reguli privind respectarea principiului nediscriminării și al înlăturării oricăror forme de încălcare a demnității, angajatorul dispunând de prerogativa sancționării disciplinare, în condițiile legii, a salariaților care comit acțiuni de discriminare directă sau indirectă la locul de muncă sau acțiuni de hărțuire sexuală.

FORMENERG

În ceea ce privește aspectele sociale și de personal, au fost întreprinse o serie de acțiuni pentru a asigura egalitatea de gen, condiții de muncă corespunzătoare, dialogul social, respectarea dreptului personalului de a fi informați și consultați, respectarea drepturilor sindicale, sănătatea și siguranța la locul de muncă, dialogul cu comunitățile locale și/sau acțiunile întreprinse pentru a asigura protecția și dezvoltarea acestor comunități.

Regulamentul intern al FORMENERG conține un capitol denumit – Reguli privind respectarea principiului nediscriminării și al înlăturării oricărei forme de încălcare a demnității

care reglementează cadrul relațiilor de muncă în cadrul societății. Astfel, toți salariații societății beneficiază de condiții de muncă adecvate activității desfășurate, de protecție socială, de securitate și de sănătate în muncă, precum și de respectarea demnității fără nicio discriminare.

În cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul egalității de tratament față de toți salariații. Orice discriminare directă sau indirectă față de un salariat, bazată pe criterii de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, vârstă, apartenență națională, rasă, culoare, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală, este interzisă.

FORMENERG aplică principiul nediscriminării și al eliminării oricăror forme de încălcare a demnității în conformitate cu legislația în vigoare, Regulamentul Intern și Codul de Etică, respectă și garantează tratamentul egal în relația cu salariații, partenerii și colaboratorii societății.

Tuturor salariaților le este recunoscut dreptul la plată, dreptul la negocieri colective, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, precum și dreptul la protecție împotriva concedierilor nelegale.

FORMENERG ia toate măsurile necesare pentru protejarea vieții și sănătății salariaților. Pentru a asigura condiții corespunzătoare de muncă, sănătate și siguranță la locul de muncă, societatea asigură un mediu de lucru plăcut, curat prin colaborarea cu firme de profil, utilizarea de scaune ergonomice reglabile pentru ca salariații să aibă o poziționare corectă față de calculator și sisteme de aer condiționat pe perioada verii.

Salariații sunt întotdeauna informați cu privire la modificările survenite în legislație, care îi impactează. FORMENERG recunoaște și respectă drepturile de confidențialitate ale angajaților săi, limitând colectarea, accesul și utilizarea datelor personale aferente angajării. Întâlnirile dintre angajator și sindicat se caracterizează prin disponibilitatea părților pentru dialog, în urma acestora rezultând modificări și completări ale Contractului Colectiv de Muncă. Drepturile sindicale sunt întotdeauna respectate în cadrul societății FORMENERG.

FORMENERG respectă prevederile legale în domeniul Sănătății și Securității în Muncă, acționând în acest sens pentru protejarea vieții și sănătății salariaților. Organizarea activității de asigurare a sănătății și securității în muncă este prevăzută în Regulamentul Intern, inclusiv regulile specific obligatorii de respectat.

La nivelul FORMENERG este înființat un cadru tehnic cu atribuții în domeniul sănătății și securității în muncă, ce are în vedere următoarele aspecte:

- asigurarea un mediu de lucru plăcut și curat prin colaborarea cu firme de profil;
- organizarea locurilor de muncă astfel încât să garanteze securitatea și sănătatea în muncă a angajaților (scaune ergonomice, sisteme de aer condiționat, iluminat natural/artificial etc.)
- starea echipamentelor folosite în activitate de angajați în scopul asigurării sănătății și securității salariaților;
- instruirea angajaților în domeniul securității și sănătății în muncă;
- organizarea periodică a controlului de medicina muncii;
- asigurarea condițiilor de acordare a primului ajutor în caz de accidente de muncă;
- evacuarea salariaților în situații special și de pericol iminent.

FORMENERG dezvoltă și implementează un sistem de reglementări interne prin care organizează activitățile din cadrul societății, astfel încât acestea să fie executate eficient, prin alocarea resurselor necesare, identificarea riscurilor și luarea măsurilor necesare de anulare/reducere a acestora la un nivel acceptabil.

Cea mai importantă resursă necesară pentru atingerea obiectivelor este dată de angajații bine pregătiți profesional, motivați, integri și echipați corespunzător. Din punct de vedere social, se dorește menținerea unei relații de colaborare constructivă cu organizațiile salariaților și cu celelalte părți interesate, bazându-se pe legislația în domeniu, prin:

- sprijinirea unei activități sindicale constructive și încheierea unui Contract Colectiv de Muncă specific angajaților FORMENERG;
- comunicarea permanentă în ceea ce privește toate aspectele majore ale evoluției organizației și afacerii cu organizațiile sindicale, considerând angajații ca fiind o terță parte interesată în succesul afacerii;
- stabilirea și implementarea modalităților de ajutorare a persoanelor defavorizate și/sau în situații familiale deosebite;
- stabilirea și implementarea de diferite facilități pentru toți angajații, în funcție de potențialul organizației și necesitățile identificate;
- urmărirea stării de sănătate a angajaților prin efectuarea periodică de controale de specialitate;
- sprijinirea angajaților și a familiilor acestora atunci când sunt în situații dificile de sănătate;
- acordarea de bonuri de masă;
- sprijinirea persoanelor și/sau a comunităților dezavantajate prin sponsorizări și la cererea salariaților FORMENERG, direcționarea procentului de 2% din impozitul pe profit plătit de angajați spre Crucea Roșie și/sau ONG-uri.

FORMENERG asigură acordarea de șanse egale angajaților săi actuali sau potențiali prin:

- recrutarea și promovarea personalului într-un mod transparent, ținându-se cont de competența și experiența profesională necesară și integritatea candidaților;
- asigurarea condițiilor pentru instruire și perfecționare continuă în profesiile în care activează, dar și pentru protecția mediului și a sănătății și securității ocupaționale;
- evaluarea activității și aptitudinilor doar pe bază de criterii de performanță obiective, sustenabile, măsurabile, adecvate scopului, monitorizate consistent și transparent, tuturor angajaților;
- crearea de condiții optime de lucru pentru stabilizarea personalului.

TELETRANS

Referitor la aspectele sociale și de personal, acțiunile întreprinse pentru a asigura egalitatea de gen, condițiile de muncă, sănătatea și siguranța la locul de muncă, TELETRANS desfășoară procesele de recrutare și selecție a personalului cu respectarea egalității de gen, a condițiilor de muncă, precum și a cerințelor posturilor privind abilitățile și pregătirea de specialitate necesară și în conformitate cu procedurile interne specifice (Procedura operațională - Recrutarea și angajarea personalului).

8. Combaterea corupției și a dării de mită

SMART

Codul de Conduită Etică al SMART prezintă setul de reguli pe baza cărora s-a dezvoltat firma, reguli de comportament etic în afaceri și modul de prevenire a acțiunilor ilicite și ilegale care ar putea să apară pe parcursul derulării afacerilor în cadrul societății.

Codul de Conduită Etică identifică practicile etice și standardele acceptate, fiind definit ca un set de reguli care determină ceea ce este drept și greșit în conduita angajaților, o reflecție sistematică asupra consecințelor morale ale deciziilor unei societăți. Dezvoltarea Codului de Conduită Etică este o componentă de bază a transparenței societății, a autenticității și responsabilității față de acționari, comunitate și mediu.

Codul de Conduită Etică și Regulamentul Intern au caracter obligatoriu și se aplică în toate structurile SMART.

Codul de Conduită Etică este făcut cunoscut colaboratorilor, furnizorilor și partenerilor societății.

În ceea ce privește optimizarea și eficientizarea structurii organizatorice a SSMRET SMART:

- optimizarea are în vedere implementarea unei structuri organizatorice care să permită maximizarea capabilităților companiei ca element fundamental al sustenabilității avantajelor competiționale;
- crearea unui sistem de alocare a resurselor interne care să permită maximizarea, eficientizarea și adecvarea utilizărilor cu efect direct de obținere a unor structuri de costuri eficiente;
- în contextul consolidării culturii de securitate ne propunem implementarea unei structuri organizatorice bazate pe roluri clar definite, eliminarea redundanței neadecvate de roluri, cascadare de obiective, aliniere a abilităților cu cerințele actuale în continuă schimbare, bazată pe bunele reguli de guvernare corporativă, cu un sistem fluent de comunicare vertical și orizontal;
- alinierea structurii organizatorice cu celelalte 3 dimensiuni ale organizației: resursa umană, sistemul de procese și tehnologia.

În ceea ce privește respectarea principiilor guvernării corporative și a codului de etică și integritate:

- respectarea tuturor prevederilor legale și recomandărilor instituțiilor pieței de capital din România;
- realizarea unui benchmarking regulat cu entități la nivel internațional și adoptarea celor mai bune practici internaționale;
- toleranță zero față de abateri la codul de etică al SSMRET SMART.

În ceea ce privește implicarea responsabilă și activă în acțiuni de responsabilitate social corporativă:

- implicarea în acțiuni de responsabilitate socială la nivel local și național pe următoarele domenii: educaționale și de cercetare, umanitare și culturale.

În ceea ce privește, menținerea/atragerea personalului înalt calificat, în condițiile unei piețe a muncii specializate:

- adoptarea unei strategii de resurse umane de atragere, formare și retenție;
- implementare de programe de cooperare cu Universitatea Politehnică București și Facultăți cu profil tehnic la nivel național, cu precădere în zonele de operare a SSMRET SMART, adaptate nevoilor de personal ale SSMRET SMART pe termen mediu și lung, pentru acordarea de burse de studiu;

- implementarea de campanii de informare la nivel național și local în licee pentru atragerea de tineri atât pentru înscrierea la facultățile de profil (specializarea energetică), cât și pentru atragerea de absolvenți de școli profesionale;
- dezvoltarea programelor de practică pentru studenți și a programelor de mentorat individual pentru tinerii angajați;
- adoptarea unor măsuri specifice domeniului resurselor umane privind creșterea nivelului de satisfacție al personalului înalt calificat și retenția acestuia corelat cu necesitățile curente și pe termen lung ale SSMRET SMART;
- implementarea unui sistem de remunerație în funcție de performanțe individuale prin analiza de indicatori de performanță individuali.

OPCOM

În conformitate cu Codul de Etică și Conduită Profesională al OPCOM aprobat de către Consiliul de administrație, conducerea executivă a OPCOM este responsabilă pentru adoptarea unei politici de combatere a corupției și a unor măsuri care să asigure implementarea acestei politici. Salariații OPCOM nu solicită și nu acceptă cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alte avantaje, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor, etc. și care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcției deținute.

În cazul în care salariatului OPCOM îi sunt oferite cadouri în timpul exercitării funcției, acesta are obligația să îl declare.

OPCOM dezvoltă o cultură organizațională a responsabilității sociale bazată pe etică, respect pentru drepturile participanților la piață, echitate socială și economică, tehnologii informatice de înaltă calitate, corectitudine, transparență în conformitate cu prevederile legale, integritate și investiții în resurse.

În conformitate cu Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, persoanele cu funcții de conducere din cadrul OPCOM depun, începând din anul 2010, și actualizează anual, declarații de avere și declarații de interese. În anul 2022, aceste declarații au fost depuse și transmise electronic prin sistemul e-DAI al Agenției Naționale de Integritate.

În conformitate cu H.G. nr.1269/17.12.2021 prin care a fost aprobată Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2021-2025 și documentele aferente acestuia, a fost întocmit și transmis Ministerului Justiției și Transelectrica, Planul de integritate al OPCOM SA aferent strategiei naționale anticorupție 2021-2025.

Planul de integritate al Operatorului Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM” a fost structurat pe trei obiective generale:

- prevenirea corupției;
- educarea angajaților și a clienților OPCOM;
- combaterea corupției.

Obiectivele generale menționate au fost defalcate în obiective specifice, iar obiectivelor specifice le-au fost atribuite măsuri de realizare. Măsurile prevăzute în acest Plan, cu termen de realizare în anul 2022 și cele cu caracter permanent, au fost îndeplinite.

FORMENERG

În cadrul societății a fost implementat Codul de Etică ce este util promovării unei conduite profesionale etice și evitarea apariției unor situații care ar putea afecta reputația societății. Existența Codului de Etică protejează societatea și salariații de comportamente necinstite sau oportuniste, întrucât persoanele care nu aderă la valorile societății și încalcă prevederile Codului de Etică nu sunt binevenite în cadrul acesteia.

În Codul de Etică sunt definite idealurile, valorile, principiile și normele morale pe care angajații consimt să le respecte și să le aplice în activitatea desfășurată în cadrul societății, responsabilitățile, obligațiile și conduita salariaților în relațiile interinstituționale, precum și în relațiile acestor cu societatea.

Codul de Etică al FORMENERG prezintă setul de reguli de bază, de comportament etic al salariaților și modul de prevenire a acțiunilor ilicite și ilegale care ar putea să apară pe parcursul derulării activității.

În ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal și dreptul la viață privată (GDPR), la nivelul FORMENERG angajații au fost informați despre măsurile luate de societate pentru conformarea cu prevederile Regulamentului 2016/679.

În acest sens, prevederile Regulamentului 2016/679 se regăsesc transpuse în:

- Politica de confidențialitate a FORMENERG;
- Procedura privind conformarea FORMENERG la respectarea prevederilor Regulamentului UE;
- Codul de conduită FORMENERG;

FORMENERG garantează respectarea drepturilor omului, în conformitate cu prevederile legale, pentru angajații și colaboratorii săi, dar și pentru părțile interesate prin:

- punerea la dispoziție a unor condiții de muncă ce respectă demnitatea individului și a unor locuri de muncă corespunzătoare din punct de vedere al securității și sănătății în muncă;
- interzicerea oricărei forme de intimidare prin limbaj, atitudine, gesturi, orice altă formă de atac la persoană;
- eliminarea oricărei forme de discriminare de sex/vârstă/rasă/religie/convingeri politice;
- respingerea fermă a exploatarei copiilor;
- respingerea colaborării cu organizații care nu respectă drepturile omului.

TELETRANS

În cadrul TELETRANS sunt în curs de actualizare cerințele legale din domeniul transparenței și anti-corupției conform HG 1269/2021 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021 -2025), fiind implementate cerințele din Legea 544/2001 privind accesul la informații publice și Legea 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice

Activitatea pentru prevenirea corupției este coordonată de către Comisia de Conformitate, constituită prin Decizia 32/27.01.2021, care a preluat atribuțiile Grupului de lucru pentru aplicarea HG nr. 583/2016 în cadrul TELETRANS, constituit prin Decizia nr. 311/17.11.2016.

Este publicată pe site-ul societății *Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025, însă Planul de Integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025 este în curs de elaborare.*

Comisia de conformitate asistă departamentele TELETRANS în aplicarea măsurilor aferente obiectivelor anti-corupecție prin realizarea următoarelor demersuri:

Obiectivul general I – Prevenirea corupției

1. Au fost intensificate activitățile de control intern managerial, gestionate de Comisia de Monitorizare a CIM. Au fost implementate toate standardele și actualizate procedurile în conformitate cu legislația în vigoare (Ordinul SGG 600/2018).

2. În ceea ce privește asigurarea transparenței și accesului la informații de interes public, site-ul Societății este actualizat și structurat în conformitate cu Anexa 5 a HG 583/2016, existând o pagină dedicată informațiilor solicitate de aceasta.

Declararea averilor, intereselor și bunurilor private cu titlu gratuit se realizează de către toți factorii vizați, în conformitate cu prevederile legii, datele fiind publicate pe site în termenele stipulate de lege.

Obiectivul general II - Creșterea gradului de educație anticorupecție la nivelul personalului societății

Codul de etică a fost actualizat, este postat pe site-ul societății și poate fi consultat de către angajații acesteia, existând și o procedură internă privind *Etica și integritatea*, care conține toate informațiile relevante în domeniu. A fost desemnat un consilier de etică care monitorizează respectarea normelor de conduită la nivelul societății și asistă angajații în problemele privind etica și integritatea.

De asemenea, în cadrul TELETRANS este utilizată și procedura de *Semnalară a neregularităților*, care creează cadrul necesar prevenirii riscurilor de corupție prin identificarea și indicarea acestora de către oricare dintre angajați.

Procedurile sunt postate pe site-ul intern al societății și sunt accesibile tuturor angajaților.

Obiectivul general III – Combaterea corupției prin măsuri administrative și penale, consolidarea mecanismelor de control administrative.

TELETRANS are atât structură de audit intern, cât și auditori externi, în conformitate cu legislația aplicabilă.

Compartimentul de audit intern evaluează și verifică structurile societății în concordanță cu planurile proprii de control, fiind la rândul său auditat de către structura omoloagă din cadrul companiei-mamă, Transelectrica.

Obiectiv general IV – Aprobarea planului la nivelul Societății și identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice la nivelul Societății.

Activitățile de planificare la nivelul societății se desfășoară în conformitate cu legislația privind controlul intern managerial și guvernanta corporativă, cu respectarea recomandărilor și standarelor de integritate și etică și includerea acestora în procesele de evaluare a angajaților și a activității.

În ceea ce privește managementul riscurilor, inclusiv a celor de corupție, este în vigoare o procedură internă dedicată identificării și gestionării riscurilor, pe baza căreia este întocmit anual Registrul Riscurilor și Planul de gestionare a riscurilor.

Obiectiv general V – Consolidarea integrității, reducerea vulnerabilităților și riscurilor de corupție în cadrul TELETRANS.

Activitatea de achiziții este derulată cu respectarea legislației privind achizițiile publice, pe baza unei proceduri interne, actualizate periodic.

Obiectiv general VI – Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție prin aprobarea planului de integritate și autoevaluarea periodică la nivelul TELETRANS.

Programul de dezvoltare a CIM este actualizat periodic și sunt realizate planificările și raportările anuale în conformitate cu legea.

Anual este realizată autoevaluarea sistemului de control intern managerial, pe baza Chestionarelor de evaluare stabilite de lege.

Prin implementarea Codului de Etică Profesională, TELETRANS dorește să pună bazele unei dezvoltări armonioase a culturii organizaționale, având la bază corectitudinea și responsabilitatea față de patronat, angajați, clienți și societate.

9. Consecințele asupra schimbării climatice pe care le are activitatea societății și utilizarea bunurilor și serviciilor pe care aceasta le produce, cât și asupra angajamentelor sale în favoarea dezvoltării durabile, a luptei împotriva risipei alimentare și în favoarea luptei împotriva discriminării și a promovării diversității

SMART

Principalele efecte ale schimbărilor climatice asupra sănătății sunt legate de evenimentele meteorologice extreme, de modificări în distribuția bolilor influențate de climă, precum și de modificări în condițiile de mediu și sociale. În ultimul deceniu, inundațiile cauzate de râuri au afectat o bună parte a populației României. Efectele asupra sănătății includ răniri, infecții, expunere la pericole chimice și consecințe asupra sănătății mintale. Valurile de căldură au devenit mai frecvente și mai intense, provocând zeci de mii de cazuri de deces prematur. Se prevede ca această tendință să crească și să se intensifice, dacă nu se vor lua măsuri de adaptare corespunzătoare. Integrarea adaptării la schimbările climatice în alte politici înregistrează progrese, dar poate fi îmbunătățită în continuare. Alte posibile acțiuni suplimentare includ îmbunătățirea coerenței politicilor între diversele domenii de politică și niveluri de guvernare (UE, transnaționale, naționale și sub-naționale), metode de gestionare adaptabilă mai flexibile, precum și combinarea soluțiilor tehnologice cu abordări bazate pe ecosistem și cu măsuri „fără caracter obligatoriu”. Cunoștințe sporite în diferite domenii ar fi utile, de exemplu în ceea ce privește evaluările de vulnerabilitate și risc la diverse niveluri și în ceea ce privește monitorizarea, raportarea și evaluarea acțiunilor de adaptare, costurile și beneficiile acestora, precum și sinergiile și soluțiile de compromis cu alte politici.

În acest sens, ar trebui să se acorde o atenție sporită:

- surselor de energie care nu produc emisii și care vor ajuta să se atingă obiectivul ca cel puțin 32% din toată energia produsă să provină din surse regenerabile de energie;
- rețelelor electrice care conectează surse noi de energie cu emisii reduse de dioxid de carbon;
- inovării în producerea, stocarea și utilizarea energiei.

O politică energetică favorabilă climei poate fi de folos societății. Dezvoltarea durabilă trebuie să susțină și să încurajeze proiectele ecologice care ajută să se îndeplinească obiectivele de dezvoltare durabilă. Investițiile în mediu și în combaterea schimbărilor climatice pot să crească veniturile oamenilor, să le amelioreze condițiile de trai și să le asigure hrană suficientă, apă curată și salubritate.

FORMENERG

Societatea este implicată în protejarea mediului, resurselor și populației. Prin natura obiectului de activitate, FORMENERG promovează dezvoltarea durabilă și cuprinde în ofertele sale cursuri cu această tematică.

Pentru a reduce **consecințele asupra schimbării climatice** pe care activitatea societății le produce, la nivelul anului 2022, managementul FORMENERG a luat o serie de măsuri în ceea ce privește utilizarea bunurilor și serviciilor, astfel:

- Pentru evitarea schimbărilor climatice determinate de **scăderea suprafețelor împădurite**:
 - a redus consumul de hârtie destinat documentației pentru susținerea cursurilor (suporturi de curs, aplicații etc.) livrând informația pentru anumite cursuri în format electronic (CD sau memory stick);
 - tot în acest scop dar și la cererea cursanților, FORMENERG a derulat cursuri *on-line* utilizând platforme dedicate (Zoom, Microsoft Teams);
 - pentru derularea activității societății s-a achiziționat hârtie reciclată.
- Pentru evitarea schimbărilor climatice determinate de **poluarea mediului**:
 - s-a efectuat revizia anuală pentru cele trei autoturisme ale societății, utilizate pentru transportul personalului în delegații;
 - s-a extins spațiul de parcare destinat bicicletelor utilizate de angajați sau clienți;
 - majoritatea angajaților utilizează metroul aflat în proximitate pentru venirea la serviciu.
- Pentru evitarea schimbărilor climatice determinate de **consumul de resurse**:
 - s-a efectuat o monitorizare atentă a consumurilor de resurse (energie, apă) precum și o gestionare responsabilă a deșeurilor;
 - s-au efectuat lucrări de optimizare a consumurilor de energie electrică la nivelul Hotelului (înlocuirea becurilor incandescente și tuburilor fluorescente cu alternative economice);
 - tot pentru Hotel TINERETULUI s-au achiziționat frigidere și răcitoare din clasa A de consum;
 - s-a afișat mesajul Pro Natura în spațiile de cazare, pentru a încuraja turiștii să minimizeze consumul energetic și de resurse.

În ceea ce privește **risipa alimentară**, FORMENERG a acționat indirect asupra comportamentului de consum al oamenilor, prin achiziționarea de frigidere și răcitoare de capacitate mică ce au fost puse la dispoziția angajaților și clienților.

Gestionarea mai atentă a cumpărăturilor generate de spațiul limitat al frigiderelelor/răcitoarelor a avut drept consecințe:

- evitarea achiziționării de alimente peste necesarul de consum;
- păstrarea în condiții optime a produselor și evitarea risipei prin aruncare.

FORMENERG, prin Regulamentul Intern și Codul de Etică, aplică **principiul nediscriminării și al eliminării oricăror forme de încălcare a demnității** în conformitate

cu legislația în vigoare, respectă și garantează tratamentul egal în relația cu salariații, partenerii și colaboratorii societății.

TELETRANS

Având în vedere natura și nivelul înalt al calității produselor și serviciilor rezultate din procesele/activitățile TELETRANS, precum și grija conducerii față de mediul înconjurător și față de sănătatea și securitatea în muncă a angajaților, manifestată la nivelul întregii TELETRANS, care deține, menține și se preocupă permanent pentru actualizarea certificărilor impuse de ultimele standardele internaționale în domeniul calității, mediului și sănătății și securității ocupaționale, nu se apreciază consecințe asupra schimbării climatice și a dezvoltării durabile, provenite din activitățile Societății TELETRANS.

GLOSAR

ANRE – Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

CNCAN – Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

OUG – Ordonanța de Urgență a Guvernului

SDH – ierarhie digitală sincronă

SLA – service-level agreement